

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про фізичну культуру і спорт

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 14, ст.80)

{Вводиться в дію Постановою ВР
№ 3809-XII від 24.12.93, ВВР, 1994, № 14, ст.81}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 770-XIV від 18.06.99, ВВР, 1999, № 34, ст.271
№ 1453-III від 10.02.2000, ВВР, 2000, № 13, ст.101
№ 2548-III від 21.06.2001, ВВР, 2001, № 41, ст.200
№ 2264-IV від 16.12.2004, ВВР, 2005, № 5, ст.122
№ 2416-IV від 03.02.2005, ВВР, 2005, № 11, ст.204
№ 3370-IV від 19.01.2006, ВВР, 2006, № 22, ст.184
№ 1021-V від 15.05.2007, ВВР, 2007, № 34, ст.443}

{В редакції Закону
№ 1724-VI від 17.11.2009, ВВР, 2010, № 7, ст.50}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2608-VI від 19.10.2010, ВВР, 2011, № 11, ст.69
№ 3236-VI від 19.04.2011, ВВР, 2011, № 42, ст.435
№ 5460-VI від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 2-3, ст.41
№ 76-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 6, ст.40
№ 77-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 11, ст.75
№ 453-VIII від 19.05.2015, ВВР, 2015, № 30, ст.277
№ 2074-VIII від 25.05.2017, ВВР, 2017, № 26, ст.300
№ 2080-VIII від 06.06.2017, ВВР, 2017, № 29, ст.316
№ 2273-VIII від 18.01.2018, ВВР, 2018, № 11, ст.56
№ 2307-VIII від 28.02.2018, ВВР, 2018, № 16, ст.134
№ 2704-VIII від 25.04.2019, ВВР, 2019, № 21, ст.81
№ 124-IX від 20.09.2019, ВВР, 2019, № 46, ст.295
№ 645-IX від 02.06.2020, ВВР, 2020, № 41, ст.331
№ 910-IX від 17.09.2020, ВВР, 2020, № 51, ст.491
№ 1520-IX від 02.06.2021
№ 1909-IX від 18.11.2021, ВВР, 2023, №№ 12-13, ст.28
№ 2012-IX від 26.01.2022, ВВР, 2023, № 14, ст.34
№ 2048-IX від 15.02.2022, ВВР, 2023, № 14, ст.43
№ 2080-IX від 17.02.2022, ВВР, 2023, № 16, ст.56
№ 2438-IX від 19.07.2022 - щодо набрання чинності див. пункт 2
№ 2563-IX від 06.09.2022
№ 2849-IX від 13.12.2022, ВВР, 2023, №№ 47-50, ст.120
№ 2868-IX від 12.01.2023, ВВР, 2023, № 58, ст.177
№ 3272-IX від 27.07.2023, ВВР, 2023, № 88, ст.324
№ 3792-IX від 06.06.2024, ВВР, 2024, № 40, ст.253
№ 4370-IX від 17.04.2025, ВВР, 2025, № 36, ст.150
№ 4476-IX від 04.06.2025, ВВР, 2025, № 40, ст.175
№ 4514-IX від 19.06.2025
№ 4574-IX від 21.08.2025
№ 4708-IX від 04.12.2025}

{Установити, що у 2016 році норми і положення частин третьої, четвертої та п'ятої статті 26 цього Закону застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів та бюджету Фонду соціального страхування України згідно із Законом № 928-VIII від 25.12.2015}

{У тексті Закону слова "Міністерство України у справах молоді і спорту" в усіх відмінках замінено словами "центральный орган виконавчої влади з фізичної культури і спорту" у відповідних відмінках згідно із Законом № 770-XIV від 18.06.99}

{У тексті Закону слово "інваліди" в усіх відмінках замінено словами "особи з інвалідністю" у відповідному відмінку, крім абзацу третього частини дев'ятої статті 20 згідно із Законом № 2307-VIII від 28.02.2018}

{У тексті Закону слова "громадська організація" в усіх відмінках і числах замінено словами

"громадське об'єднання" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 645-IX від 02.06.2020}

{У тексті Закону слова "засоби масової інформації" в усіх відмінках і числах замінено словом "медіа" згідно із Законом № 2849-IX від 13.12.2022}

{У тексті Закону слова "фізкультурно-спортивні послуги" в усіх відмінках замінено словами "послуги у сфері фізичної культури і спорту" у відповідному відмінку № 2868-IX від 12.01.2023}

{У тексті Закону слово "(професійно-технічної)" виключено згідно із Законом № 4574-IX від 21.08.2025}

Цей Закон визначає загальні правові, організаційні, соціальні та економічні основи діяльності у сфері фізичної культури і спорту та регулює суспільні відносини у створенні умов для розвитку фізичної культури і спорту.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та їх визначення

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

адаптивний спорт - діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на залучення осіб з інвалідністю та/або осіб з обмеженням повсякденного функціонування до занять фізичною культурою з метою сприяння відновленню для досягнення і підтримання соціальної та матеріальної незалежності, соціально-трудової адаптації та інтеграції в суспільство, сприяння фізичній, психологічній реабілітації, забезпечення можливості ведення самостійного способу життя та залученості до місцевої спільноти;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 4370-IX від 17.04.2025}

вид спорту - різновид змагальної діяльності у спорті, що здійснюється з дотриманням визначених правил. Види спорту поділяються на групи: олімпійські види спорту - види спорту, включені до програми Олімпійських ігор; неолімпійські види спорту - види спорту, не включені до програми Олімпійських ігор; види спорту осіб з інвалідністю - види спорту, включені до програм Паралімпійських і Дефлімпійських ігор, та види спорту, не включені до програм Паралімпійських і Дефлімпійських ігор, у яких беруть участь особи з інвалідністю;

громадське об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості - об'єднання громадян, яке створюється з метою задоволення потреб його членів у сфері фізичної культури і спорту;

Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України - документ, у якому на відповідний рік визначаються організаційні та фінансові питання щодо забезпечення проведення відповідних заходів та який затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, у встановленому ним порядку;

{Абзац статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 2563-IX від 06.09.2022}

заклад фізичної культури і спорту - юридична особа, що забезпечує розвиток фізичної культури і спорту шляхом, зокрема, надання послуг у сфері фізичної культури і спорту. Закладами фізичної культури і спорту, зокрема, є: спортивні клуби, дитячо-юнацькі спортивні школи, заклади спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання, школи вищої спортивної майстерності, центри олімпійської підготовки, центри студентського спорту закладів вищої освіти, фізкультурно-оздоровчі заклади, центри фізичного здоров'я населення, центри фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю;

{Абзац статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

масовий спорт (спорт для всіх) - діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей під час їх дозвілля для зміцнення здоров'я;

меценатська діяльність у сфері фізичної культури і спорту - добровільне безоплатне надання фізичними та юридичними особами (меценатами фізичної культури і спорту) матеріальної, грошової або іншої підтримки фізичної культури і спорту набувачам меценатської допомоги;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1520-IX від 02.06.2021}

меценатська допомога - підтримка або сприяння у розвитку фізичної культури і спорту, що їх надає меценат фізичної культури і спорту фізичним та/або юридичним особами у видах і за напрямками, визначеними законом;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1520-IX від 02.06.2021}

навчально-тренувальні збори - спортивні заходи, що здійснюються організаторами спортивних заходів для підготовки спортсменів до участі у спортивних змаганнях;

науково-методичне забезпечення у сфері фізичної культури і спорту - комплекс організаційних, науково-комунікативних і методичних заходів, спрямованих на впровадження досягнень науково-технічного прогресу, передового практичного досвіду, поширення та застосування нової науково обґрунтованої інформації з метою забезпечення ефективного функціонування сфери фізичної культури і спорту;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 4708-IX від 04.12.2025}

національні види спорту - види спорту, засновані на національно-культурних традиціях України;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 2074-VIII від 25.05.2017}

неолімпійський спорт - напрям спорту, пов'язаний з організацією та проведенням спортивних змагань з неолімпійських видів спорту та підготовкою спортсменів до цих змагань;

олімпійський спорт - напрям спорту, пов'язаний з організацією та проведенням спортивних змагань з олімпійських видів спорту та підготовкою спортсменів до цих змагань;

організатор спортивних змагань - юридична (юридичні) або фізична (фізичні) особа (особи), яка (які) ініціювала (ініціювали) проведення спортивних змагань та здійснює (здійснюють) організаційно-методичне забезпечення їх підготовки і проведення;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

організатор фізкультурно-оздоровчих або спортивних заходів - юридична або фізична особа, яка проводить фізкультурно-оздоровчий або спортивний захід та здійснює організаційне, фінансове та інше забезпечення підготовки і проведення цього заходу;

{Визначення терміна статті 1 в редакції Закону № 2563-IX від 06.09.2022}

спорт - діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на виявлення та уніфіковане порівняння досягнень людей у фізичній, інтелектуальній та інших підготовленостях шляхом проведення спортивних змагань та відповідної підготовки до них. Спорт має такі напрями: дитячий спорт, дитячо-юнацький спорт, резервний спорт, спорт вищих досягнень, професійний спорт, спорт ветеранів фізичної культури і спорту, спорт ветеранів війни, олімпійський спорт, неолімпійський спорт, службово-прикладний та військово-прикладний спорт, спорт осіб з інвалідністю тощо;

{Визначення терміна статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2080-VIII від 06.06.2017; в редакції Закону № 2048-IX від 15.02.2022}

спорт осіб з інвалідністю - напрям спорту, пов'язаний з організацією та проведенням спортивних змагань з видів спорту осіб з інвалідністю та підготовкою спортсменів до цих змагань;

спортивна діяльність - заходи, що здійснюються суб'єктами сфери фізичної культури і спорту для розвитку спорту;

спортивна зброя - сертифікована в установленому законодавством порядку вогнепальна (крім бойової) чи пневматична, стрілецька, вихолощена (охолощена) та холодна зброя, призначена виключно для ураження цілей під час проведення спортивних заходів, параметри і характеристики якої зафіксовані у правилах спортивних змагань з видів спорту, визнаних в Україні;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 2273-VIII від 18.01.2018}

спортивні заходи - навчально-тренувальні збори, а також захід (заходи), що проводяться організатором (організаторами) спортивних заходів у межах спортивних змагань або як самостійний захід;

{Визначення терміна статті 1 в редакції Закону № 2563-IX від 06.09.2022}

спортивне змагання - спортивний захід або комплекс спортивних заходів, що проводиться організатором спортивних змагань з метою порівняння досягнень спортсменів та визначення переможців відповідно до правил спортивних змагань з видів спорту та затвердженого організатором спортивних змагань положення (регламенту) про ці змагання, що відповідає визначеним центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, вимогам та цьому Закону;

{Абзац статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012; визначення терміна статті 1 в редакції Закону № 2563-IX від 06.09.2022}

спортивна споруда - нерухоме майно, призначене для занять фізичною культурою і спортом;

спортсмен - фізична особа, яка систематично займається певним видом (видами) спорту та бере участь у спортивних змаганнях;

суб'єкти сфери фізичної культури і спорту - фізичні або юридичні особи, які здійснюють свою діяльність з метою розвитку фізичної культури і спорту. Суб'єктами сфери фізичної культури і спорту є: фізичні особи, які займаються фізичною культурою і спортом, у тому числі спортсмени; фахівці сфери фізичної культури і спорту; заклади фізичної культури і спорту; відповідні органи влади;

фізкультурно-оздоровча діяльність - заходи, що здійснюються суб'єктами сфери фізичної культури і спорту для розвитку фізичної культури;

фізкультурно-оздоровчі заходи - заходи, що здійснюються організаторами фізкультурно-оздоровчих заходів для залучення різних груп населення до занять фізичною культурою;

послуги у сфері фізичної культури і спорту - організація та проведення суб'єктами сфери фізичної культури і спорту фізкультурно-оздоровчої діяльності та/або фізкультурно-спортивної реабілітації осіб з інвалідністю або підготовки спортсменів до змагань з видів спорту, визнаних в Україні;

фізична культура - діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей з метою їх гармонійного, передусім фізичного, розвитку та ведення здорового способу життя. Фізична культура має такі напрями: адаптивний спорт, фізичне виховання різних груп населення, масовий спорт, фізкультурно-спортивна реабілітація;

{Абзац статті 1 в редакції Закону № 4370-IX від 17.04.2025}

фізичне виховання різних груп населення - напрям фізичної культури, пов'язаний з процесом виховання особи, набуттям нею відповідних знань та умінь з використання рухової активності для всебічного розвитку, оздоровлення та забезпечення готовності до професійної діяльності та активної участі в суспільному житті;

фізична підготовка - складова фізичного виховання різних груп населення, яка полягає у формуванні рухових умінь та навичок людини, розвитку її фізичних якостей і здібностей з урахуванням особливостей професійної діяльності;

фізкультурно-спортивна реабілітація - система заходів, розроблених із застосуванням фізичних вправ для відновлення здоров'я особи та спрямованих на відновлення і компенсацію за допомогою занять фізичною культурою і спортом функціональних можливостей її організму для поліпшення фізичного і психологічного стану.

Стаття 2. Законодавство України про фізичну культуру і спорт

Законодавство України про фізичну культуру і спорт базується на Конституції України і складається з цього Закону, відповідних міжнародних договорів України та інших нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини у цій сфері.

Стаття 3. Права громадян у сфері фізичної культури і спорту

Громадяни мають право займатися фізичною культурою і спортом незалежно від ознак раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак.

Це право забезпечується шляхом:

вільного вибору видів спорту та послуг у сфері фізичної культури і спорту;

доступності та безпечності занять фізичною культурою і спортом;

захисту прав та законних інтересів громадян;

створення закладів фізичної культури і спорту;

об'єднання громадян у громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості;

здобуття спеціальної освіти та здійснення відповідної професійної діяльності.

Стаття 4. Засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту

Державна політика у сфері фізичної культури і спорту ґрунтується на засадах:

визнання фізичної культури і спорту як пріоритетного напрямку гуманітарної політики держави;

визнання фізичної культури як важливого чинника всебічного розвитку особистості та формування здорового способу життя;

визнання спорту як важливого чинника досягнення фізичної та духовної досконалості людини, формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного міжнародного іміджу держави;

забезпечення гуманістичної спрямованості та пріоритету загальнолюдських цінностей, справедливості, взаємної поваги та гендерної рівності;

унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дитиною, її дискримінації за будь-якими ознаками, приниження її честі та гідності;

{Статтю 4 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 3792-IX від 06.06.2024}

гарантування рівних прав та можливостей громадян у сфері фізичної культури і спорту;

забезпечення безпеки життя та здоров'я осіб, які займаються фізичною культурою і спортом, учасників та глядачів спортивних і фізкультурно-оздоровчих заходів;

сприяння безперервності та послідовності занять фізичною культурою і спортом громадян різних вікових груп;

утвердження етичних та моральних цінностей фізичної культури і спорту;

створення умов для соціального та правового захисту громадян у сфері фізичної культури і спорту;

забезпечення підтримки громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості;
забезпечення різноманітності, високої якості та доступності послуг у сфері фізичної культури і спорту для громадян;
забезпечення умов для підтримки напрямів фізичної культури і спорту;
забезпечення доступу осіб з інвалідністю до спортивних споруд;
заохочення благодійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту;
орієнтування на сучасні міжнародні стандарти у сфері фізичної культури і спорту, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом у цій сфері;
забезпечення дотримання державних соціальних стандартів у сфері фізичної культури і спорту.

{Статтю 4 доповнено абзацом згідно із Законом № 2868-IX від 12.01.2023}

Стаття 4¹. Мова спортивних заходів

Застосування мов під час спортивних заходів визначає Закон України "Про забезпечення функціонування української мови як державної".

{Закон доповнено статтею 4¹ згідно із Законом № 2704-VIII від 25.04.2019}

Стаття 4². Механізми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дитиною в закладах фізичної культури і спорту, в яких у колективах перебувають діти

Керівники та працівники закладів фізичної культури і спорту, в яких у колективах перебувають діти, зобов'язані сформулювати середовище, вільне від насильства та жорстокого поводження з дитиною.

Керівник закладу фізичної культури і спорту, в якому в колективах перебувають діти:

затверджує положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в закладі фізичної культури і спорту з урахуванням Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми та Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затверджених Кабінетом Міністрів України, забезпечує його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення з ним працівників закладу та здійснює контроль за його виконанням;

розглядає усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною в закладі фізичної культури і спорту протягом однієї доби з моменту надходження та у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження невідкладно повідомляє про це батьків, інших законних представників дитини, а також письмово повідомляє уповноважений підрозділ органу Національної поліції України та службу у справах дітей;

сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб.

Працівники закладу фізичної культури і спорту, в якому в колективах перебувають діти, у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

за потреби надати домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до органів Національної поліції України;

повідомити керівника закладу фізичної культури і спорту, в якому в колективах перебувають діти, та принаймні одного з батьків або інших законних представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитини, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження.

{Закон доповнено статтею 4² згідно із Законом № 3792-IX від 06.06.2024}

Стаття 5. Державне управління у сфері фізичної культури і спорту

Державне управління фізичною культурою і спортом здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, за сприяння відповідно інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

{Стаття 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, та інших центральних органів виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту

{Назва статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту:

бере участь у формуванні інвестиційної, антимонopolьної, регуляторної політики у сфері фізичної культури і спорту;

визначає систему спортивних відзнак і нагород, нормативи матеріально-технічного та кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту;

визначає порядок визнання видів спорту в Україні, включення їх до відповідного реєстру та порядок його ведення;

затверджує в установленому порядку Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України;

{Абзац п'ятий частини першої статті 6 в редакції Закону № 2563-IX від 06.09.2022}

встановлює порядок атестації спортивних тренерів та суддів.

{Статтю 6 доповнено новою частиною першою згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту:

організовує та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, виконання цього Закону та інших нормативно-правових актів;

узагальнює практику застосування законодавства у сфері фізичної культури і спорту, подає пропозиції щодо його вдосконалення;

сприяє розвитку видів спорту;

здійснює аналітичну діяльність у сфері фізичної культури і спорту, визначає тенденції розвитку, узагальнює вітчизняний та іноземний досвід, розробляє проекти програм розвитку фізичної культури і спорту;

забезпечує реалізацію програм розвитку фізичної культури і спорту в Україні;

забезпечує розвиток напрямів фізичної культури і спорту;

організовує та проводить чемпіонати України з видів спорту, визнаних в Україні, інші всеукраїнські та міжнародні спортивні змагання і спортивні заходи, забезпечує участь національних збірних команд у міжнародних змаганнях, розробляє та подає на затвердження центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України;

{Абзац восьмий частини другої статті 6 в редакції Закону № 2563-IX від 06.09.2022}

надає в установленому порядку державну підтримку громадським об'єднанням фізкультурно-спортивної спрямованості, залучає їх до виконання державних програм і заходів з питань фізичної культури та спорту;

координує заходи з розвитку адаптивного, дитячого, дитячо-юнацького спорту, спорту вищих досягнень, спорту осіб з інвалідністю, спорту ветеранів фізичної культури і спорту;

{Абзац десятий частини другої статті 6 в редакції Закону № 4370-IX від 17.04.2025}

приймає рішення про надання громадському об'єднанню фізкультурно-спортивної спрямованості статусу національної або відмову в його наданні;

організовує здійснення контролю за якістю послуг у сфері фізичної культури і спорту;

бере участь у реалізації інвестиційної, антимонopolьної, регуляторної політики у сфері фізичної культури і спорту;

організовує відповідно до закону у встановленому порядку проведення державної спортивної лотереї;

бере участь у підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації кадрів у сфері фізичної культури і спорту та визначенні пріоритетних напрямів наукових досліджень і проведенні науково-дослідної роботи у цій сфері;

здійснює інформаційно-пропагандистську роботу з питань фізичної культури і спорту, здорового способу життя;

забезпечує розвиток спортивної медицини, здійснює діяльність, пов'язану із запобіганням використанню допінгу в спорті;

здійснює відповідно до законодавства функції з управління об'єктами державної власності;

організовує та забезпечує будівництво і реконструкцію спортивних споруд;

взаємодіє з громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості;

сприяє налагодженню взаємодії між суб'єктами меценатської діяльності у сфері фізичної культури і спорту;

{Частину другу статті 6 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1520-IX від 02.06.2021}

нагороджує меценатів фізичної культури і спорту почесними відомчими відзнаками;

{Частина другу статті 6 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1520-IX від 02.06.2021}

вивчає та узагальнює практику надання меценатської допомоги, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавства з питань меценатської діяльності у сфері фізичної культури і спорту;

{Частина другу статті 6 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1520-IX від 02.06.2021}

взаємодіє з центральними органами виконавчої влади, іншими органами державної влади та органами місцевого самоврядування у сфері фізичної культури і спорту;

у встановленому порядку проводить міжнародну діяльність у сфері фізичної культури і спорту;

здійснює інші повноваження, визначені законом та покладені на нього актами Президента України.

{Частина друга статті 6 в редакції Закону № 5460-VI від 16.10.2012}

{Частина третю статті 6 виключено на підставі Закону № 5460-VI від 16.10.2012}

Центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я, в межах повноважень забезпечують розвиток спортивної медицини.

{Частина четверта статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковуються Збройні Сили України та інші військові формування, утворені відповідно до законів України, правоохоронні органи, рятувальні та інші спеціальні служби, забезпечують належну фізичну підготовку відповідних військовослужбовців та працівників, сприяють розвитку спорту, взаємодіють з відповідними громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості.

Центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну аграрну політику, сприяють розвитку фізичної культури і спорту серед сільського населення та працівників агропромислових підприємств, взаємодіють з відповідними громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості.

{Частина шоста статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері соціального захисту населення, а також центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику, зокрема, у сферах захисту прав дітей, оздоровлення та відпочинку дітей, соціального захисту населення та здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальних послуг і соціальної підтримки, сприяють розвитку фізичної культури і спорту відповідно у закладах соціального захисту населення, реабілітаційних закладах і закладах оздоровлення та відпочинку дітей.

{Частина сьома статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 910-IX від 17.09.2020; в редакції Законів № 2563-IX від 06.09.2022, № 4476-IX від 04.06.2025}

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України:

забезпечує розвиток спорту ветеранів війни, у тому числі шляхом використання діючої мережі закладів фізичної культури і спорту та залучення місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості, у тому числі національних спортивних федерацій та фізкультурно-спортивних товариств;

організовує та проводить на території України всеукраїнські та міжнародні спортивні заходи та спортивні змагання із спорту ветеранів війни відповідно до вимог цього Закону, забезпечує участь офіційних збірних команд із числа ветеранів війни у міжнародних змаганнях із спорту ветеранів війни;

надає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, пропозиції до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України;

бере участь у реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту щодо розвитку спорту ветеранів війни у межах повноважень, визначених законом;

сприяє забезпеченню доступності послуг у сфері фізичної культури і спорту щодо занять фізичною культурою і спортом ветеранами війни та членами їхніх сімей;

сприяє підготовці, перепідготовці та підвищенню кваліфікації фахівців у сфері фізичної культури і спорту за напрямом спорту ветеранів війни;

узагальнює практику застосування законодавства щодо спорту ветеранів війни з метою створення умов для координації та реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту за напрямом спорту ветеранів війни;

вивчає міжнародну практику з питань відновлення здоров'я ветеранів війни та членів їхніх сімей шляхом залучення їх до занять фізичною культурою і спортом, розробляє пропозиції щодо вдосконалення розвитку спорту ветеранів війни;

проводить інформаційно-просвітницькі заходи щодо популяризації спорту ветеранів війни;

взаємодіє з центральними органами виконавчої влади, іншими органами державної влади та органами місцевого самоврядування щодо розвитку спорту ветеранів війни, проведення спортивних заходів та спортивних змагань серед ветеранів війни та членів їхніх сімей;

взаємодіє з громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості та громадськими об'єднаннями ветеранів війни, залучає їх до реалізації державних програм і здійснення заходів з розвитку спорту ветеранів війни, до проведення спортивних заходів та спортивних змагань серед ветеранів війни та членів їхніх сімей.

{Статтю 6 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2048-IX від 15.02.2022; в редакції Закону № 4476-IX від 04.06.2025}

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади сприяють розвитку фізичної культури і спорту за місцем роботи та проживання громадян, взаємодіють з відповідними громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості.

{Частина статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Стаття 7. Показники стану розвитку фізичної культури і спорту

Перелік показників стану розвитку фізичної культури і спорту затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту. Зокрема, до такого переліку включаються показники рівня:

{Абзац перший частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

фізичного здоров'я різних груп населення;

залучення громадян до занять масовим спортом;

залучення осіб з інвалідністю до занять фізкультурно-спортивною реабілітацією;

залучення дітей та молоді, у тому числі дітей та молоді з інвалідністю, до занять у дитячо-юнацьких спортивних школах;

досягнень спортсменів України на міжнародних спортивних змаганнях, передусім Олімпійських, Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, Глобальних іграх спортсменів з порушенням інтелекту, Всесвітніх іграх з неолімпійських видів спорту;

забезпеченості кадрами сфери фізичної культури і спорту;

фінансового та матеріально-технічного забезпечення сфери фізичної культури і спорту;

створення умов для доступу осіб з інвалідністю до спортивних споруд.

Стаття 7¹. Державні соціальні стандарти у сфері фізичної культури і спорту

Державні соціальні стандарти у сфері фізичної культури і спорту розробляються та затверджуються відповідно до закону.

{Закон доповнено статтею 7¹ згідно із Законом № 2868-IX від 12.01.2023}

Розділ II. СУБ'ЄКТИ СФЕРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Стаття 9. Спортивні клуби

Спортивні клуби є закладами фізичної культури і спорту, які забезпечують розвиток визначених напрямів фізичної культури і спорту, видів спорту, здійснюють фізкультурно-оздоровчу та/або спортивну діяльність, надають послуги у сфері фізичної культури і спорту.

Спортивні клуби діють на підставі статуту (положення) та реєструються у встановленому порядку.

Засновниками спортивних клубів можуть бути фізичні та юридичні особи.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування сприяють діяльності спортивних клубів шляхом надання організаційної, методичної та іншої допомоги.

Фінансування діяльності спортивних клубів здійснюється за рахунок коштів власника (засновника), інших джерел, не заборонених законодавством.

Спортивний клуб, який у межах спортивних змагань проводить спортивний захід та здійснює організаційне, фінансове та інше забезпечення його підготовки і проведення, вважається організатором спортивного заходу.

{Статтю 9 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

Стаття 10. Дитячо-юнацькі спортивні школи

Дитячо-юнацькі спортивні школи є закладами спеціалізованої позашкільної освіти спортивного профілю - закладами фізичної культури і спорту, які забезпечують розвиток здібностей вихованців в обраному виді спорту, визнаному в Україні, створюють необхідні умови для гармонійного виховання, фізичного розвитку, повноцінного оздоровлення, змістовного відпочинку і дозвілля дітей та молоді, самореалізації, набуття навичок здорового способу життя, підготовки спортсменів для резервного спорту.

{Частина перша статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Дитячо-юнацькі спортивні школи створюються та діють відповідно до положення про дитячо-юнацьку спортивну школу, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Засновниками дитячо-юнацьких спортивних шкіл можуть бути, зокрема:

центральні органи виконавчої влади;

місцеві державні адміністрації;

органи місцевого самоврядування;

фізкультурно-спортивні товариства, інші громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості;

підприємства, установи, організації України та їх об'єднання;

громадяни України.

Організаційно-методичне забезпечення дитячо-юнацьких спортивних шкіл здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту.

{Частина четверта статті 10 в редакції Закону № 5460-VI від 16.10.2012}

Порядок надання спортивним школам вищої, першої, другої категорій з урахуванням вимог, визначених відповідно до положення про дитячо-юнацьку спортивну школу, встановлює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{Частина статті 10 в редакції Закону № 5460-VI від 16.10.2012}

Фінансування дитячо-юнацьких спортивних шкіл здійснюється відповідно за рахунок коштів власника (засновника), відповідного бюджету, інших джерел, не заборонених законодавством. Умови оплати праці працівників дитячо-юнацьких спортивних шкіл, заснованих органами державної влади та органами місцевого самоврядування, розробляються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{Частина статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 77-VIII від 28.12.2014}

{Частина сьому статті 10 виключено на підставі Закону № 453-VIII від 19.05.2015}

{Частина восьму статті 10 виключено на підставі Закону № 453-VIII від 19.05.2015}

Стаття 11. Заклади спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання

{Назва статті 11 в редакції Закону № 910-IX від 17.09.2020}

Заклади спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання є закладами загальної середньої освіти, закладами фахової передвищої освіти або закладами вищої освіти - закладами фізичної культури і спорту, які забезпечують відбір та спортивну підготовку найобдарованіших дітей та молоді, створюють умови для розвитку їхніх індивідуальних здібностей з метою досягнення високих спортивних результатів та поповнення національних збірних команд у поєднанні із здобуттям учнями та студентами відповідної освіти.

{Частина перша статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Заклад освіти набуває статусу закладу спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

{Частина друга статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 910-IX від 17.09.2020}

Засновниками закладів спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання відповідно до закону можуть бути, зокрема:

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти;

{Абзац другий частини третьої статті 11 в редакції Закону № 5460-VI від 16.10.2012}

центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту;

{Абзац третій частини третьої статті 11 в редакції Закону № 5460-VI від 16.10.2012}

місцеві державні адміністрації;

органи місцевого самоврядування.

{Частина третя статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Фінансування закладів спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання здійснюється за рахунок коштів відповідного бюджету, інших джерел, не заборонених законодавством.

{Частина четверта статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Стаття 12. Школи вищої спортивної майстерності

Школи вищої спортивної майстерності - заклади фізичної культури і спорту, які забезпечують підготовку спортсменів резервного спорту та спорту вищих досягнень шляхом проведення постійно діючих навчально-тренувальних зборів та участь спортсменів у відповідних змаганнях.

Школи вищої спортивної майстерності створюються та діють відповідно до положення про школу вищої спортивної майстерності, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{Частина друга статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Засновниками шкіл вищої спортивної майстерності можуть бути, зокрема:

центральної органу виконавчої влади;

місцеві державні адміністрації;

органи місцевого самоврядування;

фізкультурно-спортивні товариства.

Фінансування шкіл вищої спортивної майстерності здійснюється відповідно за рахунок коштів власника (засновника), відповідного бюджету, інших джерел, не заборонених законодавством.

Стаття 13. Центри олімпійської підготовки

Центри олімпійської підготовки - заклади фізичної культури і спорту, які забезпечують підготовку спортсменів національних збірних команд з олімпійських видів спорту шляхом проведення постійно діючих навчально-тренувальних зборів на спортивних спорудах, де створені умови для проживання, харчування спортсменів, належного медичного та наукового забезпечення їх підготовки, та участь спортсменів у відповідних змаганнях.

Центри олімпійської підготовки створюються та діють відповідно до положення про центр олімпійської підготовки, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Засновниками центрів олімпійської підготовки можуть бути, зокрема:

центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту;

{Абзац другий частини третьої статті 13 в редакції Закону № 5460-VI від 16.10.2012}

місцеві державні адміністрації;

органи місцевого самоврядування;

спортивні федерації, фізкультурно-спортивні товариства, інші громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості;

зклади вищої освіти.

{Абзац шостий частини третьої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 910-IX від 17.09.2020}

Зклади фізичної культури і спорту набувають статусу центрів олімпійської підготовки за рішенням центрального органу виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту на підставі вимог, визначених положенням про центр олімпійської підготовки.

{Зміни до частини четвертої статті 13 додатково див. в Законі № 5460-VI від 16.10.2012}

Державним центрам олімпійської підготовки може бути надано статус національних у встановленому порядку.

Фінансування центрів олімпійської підготовки здійснюється за рахунок коштів власника (засновника), інших джерел, не заборонених законодавством. Фінансування державних та комунальних центрів здійснюється за рахунок коштів відповідного бюджету.

Стаття 14. Центри студентського спорту закладів вищої освіти

{Стаття 14 набирає чинності з 1 січня 2012 року згідно з пунктом 1 розділу II Закону № 1724-VI від 17.11.2009}

{Назва статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Центри студентського спорту закладів вищої освіти - заклади фізичної культури і спорту, які забезпечують створення умов для поєднання навчання у закладі вищої освіти та підготовки студентів, зокрема, до участі у чемпіонатах Європи та світу серед студентів з видів спорту, визнаних в Україні, Всесвітніх універсиадах.

Центри студентського спорту закладів вищої освіти створюються та діють відповідно до положення про центр студентського спорту закладів вищої освіти, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Засновниками центрів студентського спорту закладів вищої освіти можуть бути, зокрема:

центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані заклади вищої освіти;

заклади вищої освіти.

Заклади фізичної культури і спорту набувають статусу центрів студентського спорту закладів вищої освіти за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти, на підставі вимог, визначених положенням про центр студентського спорту закладів вищої освіти.

{Частина четверта статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Фінансування діяльності центрів студентського спорту закладів вищої освіти здійснюється відповідно за рахунок коштів власника (засновника), відповідного бюджету, інших джерел, не заборонених законодавством.

{Текст статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Стаття 15. Фізкультурно-оздоровчі заклади

Фізкультурно-оздоровчі заклади (центри, комплекси, клуби, студії тощо) - заклади фізичної культури і спорту, які здійснюють фізкультурно-оздоровчу діяльність.

Фізкультурно-оздоровчі заклади діють на підставі статуту (положення) та реєструються у встановленому порядку.

Засновниками фізкультурно-оздоровчих закладів можуть бути фізичні та/або юридичні особи.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування сприяють діяльності фізкультурно-оздоровчих закладів шляхом надання організаційної, методичної та іншої допомоги.

Фінансування діяльності фізкультурно-оздоровчих закладів може здійснюватися за рахунок коштів власника (засновника), інших джерел, не заборонених законодавством.

Стаття 16. Центри фізичного здоров'я населення

Центри фізичного здоров'я населення - заклади фізичної культури і спорту, які здійснюють діяльність шляхом залучення різних груп населення, у тому числі соціально незахищених, до занять фізичною культурою, зокрема адаптивним спортом.

{Частина перша статті 16 в редакції Закону № 4370-IX від 17.04.2025}

Центри фізичного здоров'я населення створюються та діють відповідно до положення про центр фізичного здоров'я населення, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{Частина друга статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Засновниками центрів фізичного здоров'я населення можуть бути, зокрема:

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту;

{Абзац другий частини третьої статті 16 в редакції Закону № 5460-VI від 16.10.2012}

місцеві державні адміністрації;

органи місцевого самоврядування.

Фінансування діяльності центрів фізичного здоров'я населення здійснюється за рахунок коштів відповідного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

Стаття 17. Центри фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, створює спеціалізований державний заклад - Український центр з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, який забезпечує належні умови для реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, здійснює заходи з організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності осіб з інвалідністю, у тому числі щодо спорту вищих досягнень, фізкультурно-спортивної реабілітації осіб з інвалідністю.

{Частина перша статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Український центр з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю за участю національних спортивних федерацій осіб з інвалідністю або їх спілок, які є членами Міжнародного паралімпійського комітету та Міжнародного спортивного комітету глухих, забезпечує підготовку та участь національних збірних команд інвалідів у Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, інших міжнародних змаганнях.

В Україні діють регіональні центри фізичної культури і спорту інвалідів, які можуть створюватися органами влади Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування. Регіональні центри разом з органами влади Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування забезпечують розвиток фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю у регіоні та відповідно проводять заходи з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю та фізкультурно-спортивної реабілітації осіб з інвалідністю.

Центри фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю також можуть створюватися фізичними та юридичними особами. Такі центри утримуються за рахунок коштів засновників та інших позабюджетних джерел, не заборонених законом.

Фінансування Українського центру з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю та регіональних центрів з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, створених органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, здійснюється за рахунок коштів відповідно державного, місцевого бюджету.

Стаття 18. Колективи фізичної культури

Колективи фізичної культури є громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості, які створюються та функціонують на підприємствах, в установах, організаціях з метою здійснення фізкультурно-оздоровчої діяльності за місцем роботи громадян. Такі колективи можуть бути осередками фізкультурно-спортивних товариств.

Колективи фізичної культури можуть здійснювати фізкультурно-оздоровчу діяльність за рахунок членських внесків, коштів власника відповідних підприємств, установ, організацій та/або коштів профспілкової організації відповідних підприємств, установ, організацій, отриманих від роботодавця на фізкультурно-оздоровчу діяльність відповідно до законодавства.

Стаття 19. Фізкультурно-спортивні товариства

Фізкультурно-спортивні товариства - громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості, основними завданнями яких є:

- сприяння реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту;
- організація фізкультурно-оздоровчої діяльності, зокрема за місцем роботи громадян;
- забезпечення розвитку визначених напрямів спорту.

Фізкультурно-спортивні товариства діють на підставі статуту. Фізкультурно-спортивні товариства можуть мати всеукраїнський або місцевий статус.

Всеукраїнські фізкультурно-спортивні товариства:

діють на території України, мають місцеві осередки у більшості областей (зокрема колективи фізичної культури і спортивні клуби);

можуть бути засновниками закладів фізичної культури і спорту, зокрема дитячо-юнацьких спортивних шкіл, відповідних підприємств; власниками спортивних споруд та іншого майна;

можуть створювати штатні спортивні команди резервного спорту у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

співпрацюють з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, іншими центральними органами виконавчої влади, відповідними структурними підрозділами місцевих державних адміністрацій та органами місцевого самоврядування, іншими громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості на підставі договорів, що укладаються відповідно до законодавства;

{Абзац п'ятий частини третьої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

відповідно до договору з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, сприяють розвитку спорту ветеранів війни, беруть участь у проведенні спортивних заходів та спортивних змагань серед ветеранів війни та членів їхніх сімей.

{Частина третю статті 19 доповнено абзацом шостим згідно із Законом № 4476-IX від 04.06.2025}

Центральні органи виконавчої влади можуть надавати всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариствам фінансову підтримку за рахунок коштів державного бюджету відповідно до закону.

Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування у встановленому порядку можуть надавати за рахунок коштів місцевих бюджетів фінансову підтримку осередкам всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, зокрема для проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів і спортивних змагань, їх діяльності та для діяльності заснованих ними дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

{Частина п'ята статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022, № 2563-IX від 06.09.2022}

Стаття 20. Спортивні федерації

Спортивні федерації (асоціації, спілки, об'єднання тощо) (далі - спортивні федерації) - громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості, основними завданнями яких є:

забезпечення інтересів членів відповідних спортивних федерацій у сфері спорту, в тому числі сприяння захисту їх соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних та інших інтересів;

сприяння розвитку відповідного виду (видів) спорту шляхом участі у розробленні та виконанні відповідних програм;

залучення різних груп населення до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності;

сприяння підготовці спортсменів національних збірних команд та забезпечення їх участі в офіційних міжнародних спортивних змаганнях;

організація та проведення фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань;

{Абзац шостий частини першої статті 20 в редакції Закону № 2563-IX від 06.09.2022}

участь у здійсненні кадрового забезпечення розвитку відповідного виду (видів) спорту;

сприяння розвитку міжнародного співробітництва у сфері фізичної культури і спорту.

Спортивною федерацією осіб з інвалідністю є спортивна федерація, в яку об'єднуються особи з інвалідністю з певною вадою здоров'я задля розвитку видів спорту осіб з інвалідністю.

Спортивні федерації діють на підставі статуту.

У найменуванні спортивної федерації зазначається вид спорту, розвитку якого вона сприяє. У найменуванні спортивної федерації осіб з інвалідністю зазначається відповідна вада здоров'я.

Спортивні федерації можуть мати всеукраїнський або місцевий статус.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, може надати спортивній федерації статус національної спортивної федерації.

{Частина шоста статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Статус національної спортивної федерації надається лише одній спортивній федерації з відповідного виду спорту, яка має всеукраїнський статус. Статус національної спортивної федерації осіб з інвалідністю надається лише одній спортивній федерації окремо для осіб з інвалідністю з ураженнями опорно-рухового апарату, вадами зору, слуху та розумового і фізичного розвитку.

У разі відсутності відповідної міжнародної спортивної федерації статус національної спортивної федерації, що сприяє розвитку національного виду спорту, надається за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2074-VIII від 25.05.2017}

Спортивні федерації із статусом національної спортивної федерації відповідно до договору з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту:

{Абзац перший частини статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

забезпечують розвиток відповідного виду спорту;

представляють вид спорту у відповідних міжнародних спортивних федераціях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, з урахуванням пропозицій Національного олімпійського комітету України, Національного комітету спорту інвалідів України, Спортивного комітету України, та на міжнародних спортивних змаганнях;

{Абзац третій частини статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

здійснюють у визначеному порядку організацію та проведення офіційних міжнародних спортивних змагань на території України та всеукраїнських спортивних змагань;

сприяють розвитку адаптивного спорту, беруть участь у проведенні відповідних спортивних заходів;

{Частина дев'яту статті 20 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 4370-IX від 17.04.2025}

інформують центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, про проведення всіх спортивних змагань та про рейтинг спортсменів за їх підсумками.

{Абзац частини статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 2563-IX від 06.09.2022}

Спортивні федерації із статусом національної спортивної федерації відповідно до договору з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, сприяють розвитку спорту ветеранів війни, беруть участь у проведенні спортивних заходів та спортивних змагань серед ветеранів війни та членів їхніх сімей.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 4476-IX від 04.06.2025}

Спортивні федерації із статусом національної спортивної федерації можуть отримувати з державного бюджету фінансову підтримку відповідно до закону на розвиток відповідного виду спорту, організацію і проведення спортивних заходів та спортивних змагань.

{Частина статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, затверджує положення про проведення відповідних всеукраїнських спортивних змагань з урахуванням пропозицій національних спортивних федерацій.

{Частина статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Надання на конкурсних засадах спортивним федераціям статусу національної спортивної федерації та позбавлення цього статусу здійснюються відповідно до положення, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Стаття 21. Громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості учнів та студентів

Основними завданнями громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості учнів та студентів є:

сприяння залученню учнів та студентів у позанавчальний час до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності у закладах загальної середньої, спеціалізованої, професійної, фахової передвищої, вищої освіти;

{Абзац другий частини першої статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

сприяння організації і проведенню спортивних змагань серед учнів та студентів спільно із всеукраїнськими спортивними федераціями;

сприяння вдосконаленню проведення обов'язкових занять з фізичної культури у закладах загальної середньої, спеціалізованої, професійної, фахової передвищої, вищої освіти.

{Абзац четвертий частини першої статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості учнів та студентів діють на підставі статутів відповідно до закону.

{Стаття 21 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 645-IX від 02.06.2020}

Стаття 21¹. Спортивна студентська спілка України

Спортивна студентська спілка України - це громадське об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості студентів, яке має всеукраїнський статус відповідно до закону та визнане Міжнародною федерацією університетського спорту.

Спортивна студентська спілка України, крім повноважень, визначених статтею 21 цього Закону:

представляє Україну у відповідних міжнародних спортивних організаціях, на Всесвітніх універсиадах, інших міжнародних спортивних змаганнях серед студентів, якщо інше не передбачено вимогами відповідних міжнародних організацій та/або міжнародними договорами України;

може організовувати та проводити на території України всеукраїнські та міжнародні спортивні змагання та заходи серед студентів з видів спорту спільно з відповідними спортивними федераціями;

{Абзац третій частини другої статті 21¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

співпрацює з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки, іншими центральними органами виконавчої влади, відповідними структурними підрозділами місцевих державних адміністрацій та органами місцевого самоврядування, іншими громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості на підставі договорів, що укладаються відповідно до законодавства.

Спортивна студентська спілка України може отримувати підтримку, у тому числі фінансову, від органів державної влади, закладів освіти, установ, підприємств, організацій державної та комунальної форми власності відповідно до закону на організацію і проведення спортивних змагань та заходів, включених до державних програм з розвитку фізичної культури і спорту.

{Частина третя статті 21¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

Органи місцевого самоврядування можуть підтримувати діяльність відокремлених підрозділів Спортивної студентської спілки України та надавати допомогу відповідно до закону для проведення спортивних змагань та заходів відповідно до місцевих програм розвитку фізичної культури і спорту.

{Частина четверта статті 21¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

{Закон доповнено статтею 21¹ згідно із Законом № 645-IX від 02.06.2020}

Стаття 21². Українська федерація учнівського спорту

Українська федерація учнівського спорту - це громадське об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості учнів, яке має всеукраїнський статус відповідно до закону та визнане Міжнародною федерацією учнівського спорту.

Українська федерація учнівського спорту, крім повноважень, визначених статтею 21 цього Закону:

представляє Україну у відповідних міжнародних спортивних організаціях, на Всесвітніх гімназадах, інших міжнародних спортивних змаганнях серед учнівської молоді, якщо інше не передбачено вимогами відповідних міжнародних організацій та/або міжнародними договорами України;

може організовувати та проводити на території України всеукраїнські та міжнародні спортивні змагання та заходи серед учнівської молоді з видів спорту спільно з відповідними спортивними федераціями;

{Абзац третій частини другої статті 21² із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

співпрацює з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки, іншими центральними органами виконавчої влади, відповідними структурними підрозділами місцевих державних адміністрацій та органами місцевого самоврядування, іншими громадськими організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості на підставі договорів, що укладаються відповідно до законодавства.

Українська федерація учнівського спорту може отримувати підтримку, у тому числі фінансову, від органів державної влади, закладів освіти, установ, підприємств, організацій державної та комунальної форми власності відповідно до закону на організацію і проведення спортивних змагань та заходів, включених до державних програм з розвитку фізичної культури і спорту.

{Частина третя статті 21² із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

Органи місцевого самоврядування можуть підтримувати діяльність відокремлених підрозділів Української федерації учнівського спорту та надавати допомогу відповідно до закону для проведення спортивних змагань та заходів відповідно до місцевих програм розвитку фізичної культури і спорту.

{Частина четверта статті 21² із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

{Закон доповнено статтею 21² згідно із Законом № 645-IX від 02.06.2020}

Стаття 22. Громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості ветеранів фізичної культури і спорту

Основними завданнями громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості ветеранів фізичної культури і спорту є:

забезпечення розвитку спорту ветеранів та сприяння соціальному захисту ветеранів фізичної культури і спорту;

залучення ветеранів спорту до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності;

організація і проведення спортивних змагань серед ветеранів фізичної культури і спорту;

забезпечення участі ветеранів фізичної культури і спорту у відповідних міжнародних спортивних змаганнях.

Громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості ветеранів фізичної культури і спорту діють на підставі статуту.

Всеукраїнські громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості ветеранів фізичної культури і спорту відповідно до закону можуть мати свої осередки в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, на конкурентних засадах в установленому Кабінетом Міністрів України порядку визначає всеукраїнську громадське об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості ветеранів фізичної культури і спорту, яка представляє Україну у відповідних міжнародних організаціях, на Всесвітніх та Європейських спортивних іграх ветеранів фізичної культури і спорту та в інших міжнародних спортивних змаганнях, якщо інше не передбачено вимогами відповідних міжнародних організацій та/або міжнародними договорами України.

{Частина четверта статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування сприяють діяльності громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості ветеранів фізичної культури і спорту у здійсненні фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності ветеранів фізичної культури і спорту, проведенні спортивних змагань та заходів, підготовці та участі ветеранів фізичної культури і спорту у відповідних міжнародних спортивних змаганнях.

{Частина п'ята статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 2563-IX від 06.09.2022}

Стаття 23. Національний олімпійський комітет України

Національний олімпійський комітет України - громадське об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості, основним завданням якої є забезпечення розвитку олімпійського руху в Україні як складової частини міжнародного олімпійського руху.

Метою олімпійського руху є:

пропаганда та впровадження відповідних принципів та ідеалів;

сприяння розвитку фізичної культури і спорту;

зміцнення міжнародного спортивного співробітництва;

участь в Олімпійських іграх та інших міжнародних спортивних змаганнях та заходах, що проводяться Міжнародним та Європейським олімпійськими комітетами;

{Абзац п'ятий частини другої статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

виконання інших завдань і заходів, передбачених статутом Національного олімпійського комітету України, відповідно до Олімпійської хартії.

Національний олімпійський комітет України діє на підставі статуту, який відповідає Олімпійській хартії.

Національний олімпійський комітет України може мати свої відділення в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Національний олімпійський комітет України відповідно до Олімпійської хартії, зокрема:

представляє Україну на Олімпійських іграх, у Міжнародному олімпійському комітеті, міжнародних олімпійських організаціях, якщо інше не передбачено вимогами відповідних міжнародних організацій та/або міжнародними договорами України;

здійснює заходи щодо забезпечення прав інтелектуальної власності Міжнародного олімпійського комітету;

визнає спортивні федерації з олімпійських видів спорту.

Національний олімпійський комітет України відповідно до Олімпійської хартії та згідно з наданими Міжнародним олімпійським комітетом повноваженнями, зокрема:

співпрацює із суб'єктами сфери фізичної культури і спорту, які забезпечують розвиток олімпійських видів спорту;

бере участь у наданні всеукраїнським спортивним федераціям з олімпійських видів спорту статусу національної спортивної федерації з відповідного виду спорту;

бере участь у підготовці та реалізації заходів, спрямованих на забезпечення підготовки національних збірних команд України до участі в Олімпійських та інших міжнародних спортивних змаганнях та заходах, що проводяться Міжнародним та Європейським олімпійськими комітетами;

{Абзац четвертий частини шостої статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

має свою національну олімпійську символіку, здійснює її використання та забезпечує захист відповідно до закону.

Органи державної влади сприяють розвитку матеріально-технічної бази Національного олімпійського комітету України, надають Національному олімпійському комітету України фінансову та організаційну допомогу щодо розвитку олімпійського руху.

Органи місцевого самоврядування можуть підтримувати діяльність місцевих осередків Національного олімпійського комітету України та надавати їм фінансову та організаційну допомогу на розвиток олімпійського руху в регіонах.

Стаття 24. Суб'єкти паралімпійського і дефлімпійського руху в Україні

Суб'єктами паралімпійського і дефлімпійського руху в Україні є національні спортивні федерації осіб з інвалідністю або їх спілки, що є членами Міжнародного паралімпійського комітету, Міжнародного спортивного комітету глухих, які діють відповідно до Конституції Міжнародного паралімпійського комітету, Конституції Міжнародного спортивного комітету глухих.

Метою паралімпійського і дефлімпійського руху в Україні є розвиток фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, поліпшення фізичного стану та суспільної інтеграції осіб з інвалідністю, організація і проведення заходів з фізичної культури, спортивних заходів та спортивних змагань осіб з інвалідністю, участь національних збірних команд України у Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, міжнародних спортивних змаганнях осіб з інвалідністю.

{Частина друга статті 24 в редакції Закону № 2563-IX від 06.09.2022}

Національні спортивні федерації осіб з інвалідністю або їх спілки, які є членами Міжнародного паралімпійського комітету, Міжнародного спортивного комітету глухих, спрямовують свою діяльність на розвиток паралімпійського і дефлімпійського руху в Україні, підготовку та участь українських спортсменів у Паралімпійських, Дефлімпійських іграх, інших міжнародних спортивних змаганнях осіб з інвалідністю. Держава підтримує розвиток паралімпійського і дефлімпійського руху в Україні, діяльність національних спортивних федерацій осіб з інвалідністю або їх спілок.

Національні спортивні федерації осіб з інвалідністю або їх спілки, які є членами Міжнародного паралімпійського комітету, Міжнародного спортивного комітету глухих, зокрема:

відповідно до Конституції Міжнародного паралімпійського комітету, Конституції Міжнародного спортивного комітету глухих представляють Україну в міжнародному паралімпійському русі, міжнародному дефлімпійському русі, інших міжнародних спортивних організаціях;

співпрацюють із суб'єктами сфери фізичної культури і спорту, спільно з Українським центром з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю забезпечують підготовку та участь національних збірних команд осіб з інвалідністю у Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, міжнародних спортивних змаганнях осіб з інвалідністю усіх рівнів, розвиток фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності осіб з інвалідністю, їх фізкультурно-спортивної реабілітації;

здійснюють громадський контроль за діяльністю закладів фізичної культури і спорту, заснованих органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування, у частині, що стосується спортивної роботи із спортсменами з інвалідністю та залучення осіб з інвалідністю до занять фізичною культурою і спортом;

{Абзац четвертий частини четвертої статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2307-VIII від 28.02.2018}

мають свою символіку, здійснюють її використання та забезпечують її захист відповідно до закону;

сприяють розвитку матеріально-технічного забезпечення спорту осіб з інвалідністю в Україні.

Органи державної влади сприяють розвитку матеріально-технічної бази національних спортивних федерацій осіб з інвалідністю або їх спілок, які є членами Міжнародного паралімпійського комітету, Міжнародного спортивного комітету глухих, можуть надавати їм фінансову та організаційну допомогу для досягнення мети їхньої діяльності та на виконання статутних завдань, пов'язаних з розвитком паралімпійського і дефлімпійського руху в Україні.

Органи місцевого самоврядування можуть підтримувати діяльність місцевих осередків національних спортивних федерацій осіб з інвалідністю та їх спілок, надавати їм фінансову та організаційну підтримку на розвиток паралімпійського і дефлімпійського руху в регіонах.

Стаття 25. Спортивний комітет України

Спортивний комітет України - громадське об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості, основним завданням якої є забезпечення розвитку в Україні неолімпійського спорту.

Спортивний комітет України діє на підставі статуту.

Спортивний комітет України:

представляє Україну у відповідних міжнародних спортивних організаціях, на Всесвітніх та Європейських іграх з неолімпійських видів спорту, інших міжнародних спортивних змаганнях, якщо інше не передбачено вимогами відповідних міжнародних організацій та/або

міжнародними договорами України;

може організовувати та проводити на території України всеукраїнські та міжнародні змагання та заходи з неолімпійських видів спорту спільно з відповідними спортивними федераціями;

{Абзац третій частини третьої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

бере участь у наданні всеукраїнським спортивним федераціям з неолімпійських видів спорту статусу національної спортивної федерації з відповідного неолімпійського виду спорту;

має свою символіку, здійснює її використання та забезпечує захист відповідно до закону.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту співпрацює із Спортивним комітетом України щодо розвитку неолімпійських видів спорту на підставі договору, може надавати йому фінансову підтримку з державного бюджету для здійснення статутної діяльності, підготовки та участі національних збірних команд у Всесвітніх іграх з неолімпійських видів спорту, інших міжнародних змаганнях.

{Частина четверта статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Розділ III. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Стаття 26. Фізична культура у сфері освіти

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування сприяють розвитку фізичної культури в закладах освіти. Фізична культура у сфері освіти має на меті забезпечити розвиток фізичного здоров'я учнів та студентів, комплексний підхід до формування розумових і фізичних здібностей особистості, вдосконалення фізичної та психологічної підготовки до активного життя, професійної діяльності на принципах індивідуального підходу, пріоритету оздоровчої спрямованості, широкого використання різноманітних засобів та форм фізичного виховання і масового спорту, безперервності цього процесу протягом усього життя.

{Частина перша статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Фізична культура у сфері освіти базується на затверджених відповідно до закону державних стандартах освіти, спрямованих на забезпечення науково обґрунтованих норм рухової активності дітей та молоді з урахуванням стану їхнього здоров'я, рівня фізичного та психічного розвитку.

{Частина третю статті 26 виключено на підставі Закону № 76-VIII від 28.12.2014}

У закладах освіти, зокрема дошкільних, обов'язково передбачаються посади фахівців з фізичної культури.

{До статті 26 включено частину третю згідно із Законом № 453-VIII від 19.05.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Фізична культура шляхом проведення обов'язкових занять у закладах дошкільної, загальної середньої, спеціалізованої, професійної та фахової передвищої освіти здійснюється відповідно до навчальних програм, затверджених у встановленому порядку.

{Частина четверта статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

У закладах загальної середньої, спеціалізованої, професійної освіти уроки з фізичної культури є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень. Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування можуть приймати рішення щодо запровадження додаткових уроків з фізичної культури в закладах загальної середньої та спеціалізованої освіти, за умови наявності коштів у відповідних бюджетах.

{Частина п'ята статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законами № 76-VIII від 28.12.2014, № 453-VIII від 19.05.2015, № 910-IX від 17.09.2020}

У закладах освіти заняття з фізкультурно-спортивної реабілітації учнів і студентів з інвалідністю є обов'язковими, їх періодичність та інтенсивність визначаються індивідуально, з урахуванням медичних рекомендацій.

{Частина шоста статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 910-IX від 17.09.2020}

Заклади загальної середньої, спеціалізованої, професійної освіти з урахуванням місцевих природних умов, інтересів учнів самостійно визначають зміст, форми і засоби їх рухової активності, методи проведення занять з фізичної культури та організовують позаурочну фізкультурно-спортивну роботу за участю закладів позашкільної освіти, громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості.

{Частина сьома статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Керівники закладів освіти зобов'язані забезпечувати створення сприятливих умов для належної рухової активності учнів та студентів.

{Частина восьма статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Стаття 27. Фізкультурно-оздоровча діяльність та заняття адаптивним спортом за місцем проживання та відпочинку громадян

Забезпечення умов для фізкультурно-оздоровчої діяльності та занять адаптивним спортом за місцем проживання та відпочинку громадян покладається на місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування і здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів. З цією метою місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування можуть створювати центри фізичного здоров'я населення, організовувати будівництво спортивних споруд та співпрацювати з відповідними громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості та іншими закладами фізичної культури і спорту.

Власники санаторно-курортних закладів, закладів відпочинку та об'єктів туристичної інфраструктури, зокрема туристичних баз, створюють умови для здійснення фізкультурно-оздоровчої діяльності, фізкультурно-спортивної реабілітації та занять адаптивним спортом.

{Стаття 27 в редакції Закону № 4370-IX від 17.04.2025}

Стаття 28. Фізкультурно-оздоровча діяльність за місцем роботи громадян

Власники підприємств, керівники установ та організацій відповідно:

створюють працівникам належні умови для фізкультурно-оздоровчої діяльності згідно з колективними договорами;

надають у користування працівникам та членам їх сімей для занять масовим спортом спортивні споруди, що перебувають на балансі відповідних підприємств, установ та організацій, забезпечують функціонування таких спортивних споруд, виділяють кошти на придбання спортивного інвентарю та обладнання, оплату праці відповідних фахівців сфери фізичної культури і спорту;

сприяють об'єднанню працівників у колективи фізичної культури та/або спортивні клуби;

заохочують працівників, які займаються масовим спортом.

Порядок створення і використання матеріально-технічної бази для забезпечення фізкультурно-оздоровчої діяльності за місцем роботи громадян, порядок фінансування, забезпечення фахівцями сфери фізичної культури і спорту проведення занять із працівниками підприємств, установ та організацій та членами їхніх сімей визначаються цим Законом, іншими законодавчими актами та колективними договорами.

Стаття 29. Фізкультурно-оздоровча діяльність серед сільського населення

Виконавчі органи сільських, селищних рад, підприємства, установи та організації агропромислової галузі, що розташовані в сільській місцевості, сприяють:

створенню умов для залучення мешканців села, селища до активних занять фізичною культурою і спортом, здорового способу життя;

утворенню та діяльності у межах відповідних територій колективів фізичної культури та спортивних клубів;

доступності мешканцям села, селища спортивних споруд відповідних закладів освіти для занять фізичною культурою;

{Абзац четвертий статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

функціонуванню та створенню дитячо-юнацьких спортивних шкіл у кожному сільському районі, у тому числі відкриттю їх відділень (філій) у селах та селищах;

фінансуванню фізичної культури і спорту.

Стаття 30. Фізична підготовка у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, у правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних службах

Фізична підготовка військовослужбовців є складовою частиною загальної системи навчання та виховання особового складу Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, і спрямована на забезпечення фізичної готовності особового складу до професійної діяльності.

Форми, зміст і порядок організації фізичної підготовки та спортивної діяльності військовослужбовців, працівників правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб визначаються на підставі цього Закону нормативно-правовими актами відповідних органів державної влади.

Рівень фізичної підготовленості військовослужбовців, працівників правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб у встановленому порядку враховується при присвоєнні чергових військових і спеціальних звань, призначенні на відповідні посади.

Для організації фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, у правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних службах відповідними центральними органами виконавчої влади можуть створюватися заклади фізичної культури і спорту, зокрема спортивні комітети, клуби, бази тощо.

Заклади фізичної культури і спорту, зазначені у частині четвертій цієї статті, відповідно до закону можуть створювати у встановленому порядку дитячо-юнацькі спортивні школи.

Спортивні споруди закладів фізичної культури і спорту, зазначених у частині четвертій цієї статті, використовуються для організації та проведення занять з фізичної підготовки військовослужбовців і працівників Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, працівників правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб, підготовки відповідних спортсменів до участі у спортивних змаганнях.

{Частина шоста статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2080-VIII від 06.06.2017}

Для здійснення управління фізичною підготовкою та спортивною діяльністю у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, у правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних службах можуть створюватися окремі структурні підрозділи.

Стаття 31. Фізкультурно-оздоровча діяльність і фізкультурно-спортивна реабілітація осіб з інвалідністю

Органи влади Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування для забезпечення фізкультурно-оздоровчої діяльності для осіб з інвалідністю і фізкультурно-спортивної реабілітації осіб з інвалідністю можуть створювати заклади фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, надавати їм необхідне матеріально-технічне забезпечення, доступність спортивних споруд для осіб з інвалідністю.

Український центр з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, регіональні центри з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, центри з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, заклади фізичної культури і спорту у співпраці з громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю фізкультурно-спортивної спрямованості можуть здійснювати заходи з фізкультурно-оздоровчої діяльності та фізкультурно-спортивної реабілітації осіб з інвалідністю.

Стаття 32. Фізкультурно-оздоровча діяльність у місцях попереднього ув'язнення та в установах виконання покарань

Громадянам, які перебувають у місцях попереднього ув'язнення та в установах виконання покарань, гарантується можливість займатися фізкультурно-оздоровчою діяльністю.

Адміністрація місць попереднього ув'язнення та установ виконання покарань створює особам, які в них перебувають, умови для занять фізичною культурою, зокрема особам, які не досягли повноліття, - умови для фізичного виховання відповідно до вимог щодо занять фізичною культурою, передбачених для закладів загальної середньої та професійної освіти.

{Частина друга статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері виконання кримінальних покарань, визначає порядок здійснення фізкультурно-оздоровчої діяльності та нормативи забезпеченості місць попереднього ув'язнення і установ виконання покарань фізкультурно-спортивним інвентарем та обладнанням.

{Частина третя статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Розділ IV. СПОРТ

Стаття 33. Дитячий спорт

Дитячий спорт - напрям спорту, який забезпечує ознайомлення дітей з видами спорту та виявлення їх здібностей до подальших занять спортом.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування створюють організаційно-правові та інші умови для розвитку дитячого спорту та забезпечення початкового навчання дітей видам спорту шляхом об'єднання зусиль сім'ї, опікунів, піклувальників, дитячо-юнацьких спортивних шкіл та закладів загальної середньої і спеціалізованої освіти з метою розвитку масового спорту та спорту вищих досягнень.

{Частина друга статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Стаття 34. Дитячо-юнацький спорт

Дитячо-юнацький спорт - напрям спорту, який забезпечує залучення дітей для занять певним видом спорту із дитячого спорту для здійснення їх спортивної спеціалізації та забезпечення умов для переходу до резервного спорту.

Розвиток дитячо-юнацького спорту забезпечують суб'єкти сфери фізичної культури і спорту, зокрема дитячо-юнацькі спортивні школи та відповідні спортивні клуби.

Стаття 35. Резервний спорт

Резервний спорт - напрям спорту, який забезпечує у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, здійснення відбору обдарованих дітей та молоді для занять певним видом спорту, створення умов для максимального розвитку їхніх індивідуальних здібностей з метою досягнення високих спортивних результатів, забезпечення умов для переходу до спорту вищих досягнень та поповнення основного складу національних збірних команд.

{Частина перша статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Розвиток резервного спорту забезпечують суб'єкти сфери фізичної культури і спорту, зокрема спортивні клуби, заклади спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання, школи вищої спортивної майстерності, штатні спортивні команди резервного спорту Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, центральних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері освіти, фізичної культури та спорту, всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, спортивних федерацій (далі - штатні спортивні команди резервного спорту) та інші суб'єкти сфери фізичної культури і спорту.

{Частина друга статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 910-IX від 17.09.2020}

Порядок створення штатних спортивних команд резервного спорту визначається Кабінетом Міністрів України.

Фінансування штатних спортивних команд резервного спорту здійснюється відповідно до закону.

Стаття 36. Спорт вищих досягнень

Спорт вищих досягнень - напрям спорту, який забезпечує залучення спортсменів з резервного спорту шляхом подальшої спеціалізації та індивідуалізації їхнього навчально-тренувального процесу з певного виду спорту для підготовки та участі у спортивних змаганнях всеукраїнського та міжнародного рівнів.

Розвиток спорту вищих досягнень забезпечують національні збірні команди та суб'єкти сфери фізичної культури і спорту, зокрема центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, спортивні клуби, а також спортивні команди Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб, а також суб'єкти сфери фізичної культури і спорту, які здійснюють розвиток професійного спорту.

Стаття 36¹. Службово-прикладний та військово-прикладний спорт

Службово-прикладний та військово-прикладний спорт - це напрям спорту, пов'язаний з виконанням військовослужбовцями і працівниками Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб своїх службових обов'язків.

Розвиток службово-прикладного та військово-прикладного спорту забезпечують суб'єкти сфери фізичної культури і спорту.

{Закон доповнено статтею 36¹ згідно із Законом № 2080-VIII від 06.06.2017}

Стаття 36². Спорт ветеранів війни

Спорт ветеранів війни - це напрям спорту, що забезпечує залучення ветеранів війни та членів їхніх сімей до занять фізичною культурою і спортом з метою відновлення їхнього здоров'я, їх психологічної та соціальної адаптації, підготовку та участь ветеранів війни у всеукраїнських, міжнародних та інших спортивних заходах та спортивних змаганнях.

Розвиток спорту ветеранів війни забезпечують центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, національні спортивні федерації, всеукраїнські фізкультурно-спортивні товариства та інші суб'єкти сфери фізичної культури і спорту.

Розвиток спорту ветеранів війни забезпечується шляхом створення єдиної системи координації та реалізації державної політики у сфері розвитку фізичної культури і спорту за напрямом спорту ветеранів війни, зокрема:

визначення важливості ролі спорту ветеранів війни в системі заходів щодо відновлення здоров'я ветеранів війни та членів їхніх сімей, їх психологічної та соціальної адаптації, удосконалення нормативно-правової бази за напрямом спорту ветеранів війни;

залучення структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій з питань ветеранської політики до здійснення заходів з розвитку спорту ветеранів війни, проведення спортивних заходів та спортивних змагань серед ветеранів війни та членів їхніх сімей;

сприяння створенню спортивних клубів ветеранів війни;

сприяння підготовці, перепідготовці та підвищенню кваліфікації фахівців у сфері фізичної культури і спорту за напрямом спорту ветеранів війни;

проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо популяризації спорту ветеранів війни.

{Закон доповнено статтею 36² згідно із Законом № 2048-IX від 15.02.2022; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022; в редакції Закону № 4476-IX від 04.06.2025}

Стаття 37. Національні збірні команди

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, з урахуванням пропозицій національних спортивних федерацій та фізкультурно-спортивних товариств комплектує на конкурсній основі з числа найбільш підготовлених спортсменів дитячо-юнацького, резервного спорту та спорту вищих досягнень, а також фахівців сфери фізичної культури і спорту, зокрема тренерів, національні збірні команди з визнаних в Україні олімпійських, неолімпійських та національних видів спорту для підготовки їх до участі в міжнародних спортивних змаганнях.

{Частина перша статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 2074-VIII від 25.05.2017}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, з урахуванням пропозицій спортивних федерацій осіб з інвалідністю із національним статусом та Національного комітету спорту інвалідів України комплектує на конкурсній основі з числа найбільш підготовлених спортсменів дитячо-юнацького, резервного спорту та спорту вищих досягнень, а також фахівців у сфері фізичної культури і спорту, зокрема тренерів, національні збірні команди з визнаних в Україні видів спорту осіб з інвалідністю для підготовки їх до участі в міжнародних спортивних змаганнях.

{Частина друга статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 2307-VIII від 28.02.2018}

Положення про національні збірні команди з видів спорту, визнаних в Україні (далі - національні збірні команди), розробляється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, з урахуванням пропозицій центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, і затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{Частина третя статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Склад національних збірних команд щорічно затверджується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, та включає основний склад та склади спортсменів різних вікових груп з урахуванням вимог міжнародних спортивних федерацій.

{Частина четверта статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

До основного складу національних збірних команд включаються спортсмени, які мають найвищі спортивні результати на всеукраїнських та міжнародних змаганнях.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, на конкурсній основі формує штатну команду національних збірних команд України з олімпійських, неолімпійських та національних видів спорту, що включає спортсменів та фахівців сфери фізичної культури і спорту, зокрема тренерів, а з видів спорту осіб з інвалідністю - Український центр з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю.

{Частина шоста статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 2074-VIII від 25.05.2017}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, укладає трудовий договір (контракт) із спортсменами та фахівцями штатної команди національних збірних команд України з олімпійських, неолімпійських та національних видів спорту, а з видів спорту осіб з інвалідністю - Український центр з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю.

{Частина сьома статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012, № 2074-VIII від 25.05.2017}

Для участі в окремих міжнародних спортивних змаганнях центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, комплектує окремі офіційні делегації національних збірних команд України, до яких входять спортсмени, тренери та особи, що забезпечують організаційне супроводження їх участі.

{Частина восьма статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Спортсмени - члени штатної команди національних збірних команд України беруть участь у міжнародних змаганнях або інших спортивних змаганнях, не включених до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих спортивних заходів та спортивних змагань

України, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, відповідно до умов трудового договору (контракту).

{Частина дев'ята статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 2563-IX від 06.09.2022}

Спортсменам - членам національних збірних команд України, які проходять службу у Збройних Силах України, інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, правоохоронних органах, відповідних центральних органах виконавчої влади створюються необхідні умови для підвищення їх спортивної майстерності, забезпечується можливість брати участь у міжнародних, всеукраїнських та інших спортивних змаганнях.

Можливість виступу громадян України за національні збірні інших держав та/або іноземців чи осіб без громадянства за національну збірну команду України регулюється відповідно до вимог міжнародних спортивних федерацій.

Спортсмен - член національних збірних команд України у разі його дискваліфікації (відсторонення) від участі у спортивних змаганнях та заходах, зокрема за порушення правил спортивних змагань та/або положення (регламенту) про спортивні змагання, норм, визначених міжнародними та всеукраїнськими спортивними федераціями, а також за використання заборонених у спорті засобів (допінгу), одночасно виключається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, з національної збірної команди та штатної команди національних збірних команд України.

{Частина дванадцята статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 2563-IX від 06.09.2022}

Функціонування штатної команди національних збірних команд України, фінансування підготовки національних збірних команд та участі у міжнародних спортивних змаганнях здійснюється за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

Стаття 38. Професійний спорт

Професійний спорт - комерційний напрям діяльності у спорті, пов'язаний з підготовкою та проведенням видовищних спортивних змагань та заходів на високому організаційному рівні з метою отримання прибутку.

{Частина перша статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

Діяльність у професійному спорті спортсменів, тренерів та інших фахівців, яка полягає у підготовці та участі у спортивних змаганнях серед спортсменів-професіоналів і є основним джерелом їх доходів, провадиться відповідно до цього Закону, Кодексу законів про працю України та інших нормативно-правових актів, а також статутних та регламентних документів відповідних суб'єктів сфери фізичної культури і спорту та міжнародних спортивних організацій.

Спортсмен набуває статусу спортсмена-професіонала з моменту укладення контракту з відповідними суб'єктами сфери фізичної культури і спорту про участь у змаганнях серед спортсменів-професіоналів.

Стаття 39. Визнання видів спорту в Україні

В Україні не можуть визнаватися види спорту, які пов'язані з небезпекою чи надмірним ризиком для життя і здоров'я людей або мають антигуманний зміст.

Порядок визнання видів спорту в Україні, включення їх до відповідного реєстру та порядок ведення цього реєстру визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{Частина друга статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Види спорту, визнані в Україні, мають переваги, зокрема, щодо:

одержання державної підтримки для розвитку відповідного виду спорту;

відкриття в установленому порядку відділень з відповідного виду спорту в дитячо-юнацьких спортивних школах, закладах спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання, школах вищої спортивної підготовки, центрах олімпійської підготовки, центрах студентського спорту закладів вищої освіти;

{Абзац третій частини третьої статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

проведення офіційних спортивних змагань з відповідного виду спорту;

присвоєння в установленому порядку спортивних звань та розрядів, суддівських кваліфікаційних категорій з відповідного виду спорту.

Стаття 40. Правила спортивних змагань з видів спорту, визнаних в Україні

Правила спортивних змагань з видів спорту, визнаних в Україні (далі - правила спортивних змагань), включають вимоги до учасників змагань, відповідних спортивних споруд, спеціального обладнання та інвентарю, умови та порядок визначення результатів та переможців

змагань. Вони розробляються всеукраїнською спортивною федерацією з виду спорту з урахуванням правил спортивних змагань відповідної міжнародної спортивної федерації.

Правила спортивних змагань затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, з урахуванням пропозицій відповідних всеукраїнських спортивних федерацій.

{Правила спортивних змагань, затверджені Наказами № 3, № 15, № 21, № 23, № 26, № 28, № 27, № 34, № 47, № 608, № 94, № 272, № 1283, № 5130, № 3098, № 3152, № 3906, № 4086, № 4288, № 4623, № 4894, № 4907, № 5409, № 5755, № 5, № 23, № 1164, № 1616, 2134, 2642, 2798, 2818, 2911, 3698, 3846}

{Частина друга статті 40 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Офіційні спортивні змагання з видів спорту проводяться за правилами спортивних змагань, затвердженими відповідно до вимог цієї статті.

Стаття 41. Спортивне суддівство

Суддівство спортивних змагань здійснюється спортивними суддями - фізичними особами, які пройшли спеціальну підготовку і отримали відповідну кваліфікаційну категорію та уповноважені забезпечувати дотримання правил спортивних змагань, положень (регламентів) про змагання, а також забезпечувати достовірність зафіксованих результатів.

В Україні встановлені такі кваліфікаційні категорії спортивних суддів:

спортивний суддя Національної категорії;

спортивний суддя першої категорії;

спортивний суддя другої категорії;

юний спортивний суддя.

Кваліфікаційні категорії спортивним суддям присвоюються спортивними федераціями в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{Частина третя статті 41 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Стаття 42. Єдина спортивна класифікація України. Спортивні звання та спортивні розряди

Єдина спортивна класифікація України визначає порядок, умови та вимоги, необхідні для присвоєння спортсменам і тренерам спортивних звань та спортивних розрядів з видів спорту, визнаних в Україні. Єдина спортивна класифікація України затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, відповідно до затвердженого ним Положення про Єдину спортивну класифікацію України з урахуванням пропозицій всеукраїнських спортивних федерацій.

{Частина перша статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

В Україні присвоюються такі спортивні звання:

заслужений тренер України;

заслужений майстер спорту України;

майстер спорту України міжнародного класу;

гросмейстер України;

майстер спорту України.

Спортсменам, які виконали кваліфікаційні вимоги, передбачені Єдиною спортивною класифікацією України, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, видає посвідчення про присвоєння відповідного спортивного звання.

{Частина третя статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Спортсмени, яким присвоєні спортивні звання, є спортсменами вищої категорії.

В Україні присвоюються такі спортивні розряди:

кандидат у майстри спорту України;

перший розряд;

другий розряд;

третій розряд;

перший юнацький розряд;

другий юнацький розряд;

третій юнацький розряд.

Спортсменам, які виконали спортивні розряди, передбачені Єдиною спортивною класифікацією України, видається посвідчення про присвоєння відповідного спортивного розряду в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{Частина шоста статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Стаття 43. Гарантії підвищення спортивної майстерності

Спортсменам та спортивним суддям, які беруть участь у всеукраїнських та міжнародних спортивних змаганнях, надається за місцем роботи відпустка для підготовки та участі в таких змаганнях.

{Частина перша статті 43 в редакції Закону № 4514-IX від 19.06.2025}

Тривалість відпустки, порядок, умови її надання та оплати для підготовки та участі у спортивних змаганнях, що надається спортсменам, включеним до складу національної збірної команди, спортивним суддям, визначаються Кабінетом Міністрів України, а для інших спортсменів - трудовим та/або колективним договором.

{Частина статті 43 в редакції Закону № 4514-IX від 19.06.2025}

Спортсмени вищої категорії, які проходять військову службу у Збройних Силах України, інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних службах, можуть зараховуватися до закладів фізичної культури і спорту або призначатися на посади у структурних підрозділах, на які покладені функції із спортивної діяльності та розвитку фізичної культури і спорту, де їм створюють необхідні умови для підвищення спортивної майстерності, а також забезпечується можливість участі у міжнародних, всеукраїнських та інших спортивних змаганнях.

{Статтю 43 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2080-VIII від 06.06.2017}

{Частину статті 43 виключено на підставі Закону № 1909-IX від 18.11.2021}

Для видатних, молодих та перспективних спортсменів, їх тренерів держава може встановлювати відповідні стипендії. Спортсменам, які посіли призові місця на офіційних міжнародних змаганнях, та їх тренерам встановлюються грошові винагороди у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Спортсменам, які посіли призові місця на Олімпійських іграх, Всесвітніх та Європейських іграх з неолімпійських видів спорту, Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, Глобальних іграх спортсменів з порушенням інтелекту, чемпіонатах світу або Європи, та їх тренерам можуть надаватися соціально-побутові та інші заохочення у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 44. Спортивні відзнаки і нагороди, спортивна символіка

До спортивних відзнак належать нагрудні значки, що свідчать про рівень спортивної і суддівської кваліфікації, а також спортивні медалі, якими відзначаються спортсмени, їх тренери та інші фахівці у сфері фізичної культури і спорту.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, затверджує зразки нагрудних значків, що свідчать про рівень спортивної і суддівської кваліфікації, а також встановлює перелік спортивних нагород для переможців і рекордсменів всеукраїнських спортивних змагань.

{Частина друга статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

За видатні спортивні досягнення і значний вклад у розвиток фізичної культури і спорту спортсмени, їх тренери та інші фахівці у сфері фізичної культури і спорту можуть бути відзначені державними нагородами.

Порядок використання спортивної символіки (емблем та інших позначень закладів фізичної культури і спорту, позначень міжнародних та інших спортивних змагань) здійснюється відповідно до закону.

Розділ V.

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ, КАДРОВЕ, ФІНАНСОВЕ ТА ІНШЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Стаття 45. Організаційне забезпечення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів

Організація підготовки та проведення фізкультурно-оздоровчого заходу або спортивного змагання здійснюється відповідно до положення (регламенту) про такий фізкультурно-оздоровчий захід або таке спортивне змагання, що затверджується відповідно організаторами фізкультурно-оздоровчих заходів або спортивних змагань.

{Частина перша статті 45 в редакції Закону № 2563-IX від 06.09.2022}

Статус та назву чемпіонату і Кубка можуть мати лише офіційні спортивні змагання.

Офіційні фізкультурно-оздоровчі заходи та спортивні змагання і заходи - спортивні змагання і заходи, включені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України, календарних планів фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, календарних планів фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань районів, міст, селищ та сіл (далі - календарні плани).

{Частина третя статті 45 в редакції Закону № 2563-IX від 06.09.2022}

Порядок складання календарних планів, а також вимоги до змісту положення (регламенту) про офіційні фізкультурно-оздоровчі заходи або спортивні змагання затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{Частина четверта статті 45 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Міжнародні спортивні змагання проводяться організаторами спортивних заходів на території України за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, з урахуванням пропозицій центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, у частині спорту ветеранів війни, відповідної спортивної федерації із статусом національної спортивної федерації, відповідних місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, на території яких планується проведення таких змагань. Міжнародні спортивні змагання включаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України. Спортивні змагання не визнаються та не можуть визначатися як міжнародні, у тому числі в рекламі та інформаційних повідомленнях, без включення їх до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України.

{Частина п'ята статті 45 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 4476-IX від 04.06.2025}

Організатори фізкультурно-оздоровчих або спортивних заходів мають право на використання назви таких заходів та спортивних змагань, у межах яких вони проводяться, а також їх символіки відповідно до закону. Реклама в місцях проведення фізкультурно-оздоровчих або спортивних заходів здійснюється організаторами цих заходів відповідно до закону.

{Частина шоста статті 45 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

Організатори спортивних заходів можуть визначати виробників, товари яких (спортивний одяг, взуття, спортивне обладнання та інвентар) обов'язково використовуються суб'єктами фізичної культури і спорту під час проведення відповідних заходів.

Право на висвітлення фізкультурно-оздоровчих або спортивних заходів шляхом трансляції зображення та/або звуку заходу будь-якими засобами та/або за допомогою будь-яких технологій, а також шляхом здійснення запису зазначеної трансляції та/або фотографування заходу належить організаторам фізкультурно-оздоровчих або спортивних заходів відповідно до закону.

Вирішення спорів, що виникають між суб'єктами у сфері фізичної культури і спорту, здійснюється відповідно до закону постійно діючим спортивним третейським судом.

Організатори спортивних заходів, які проводяться в межах спортивних змагань, можуть на добровільних засадах передавати організаторам змагань права, зазначені в частині восьмій цієї статті, шляхом укладення договору на умовах, погоджених між організатором спортивних заходів та організатором змагань. Будь-які обмеження права організаторів спортивних заходів вільно розпоряджатися правами, зазначеними в частині восьмій цієї статті (у тому числі через регламенти проведення змагань чи інші документи, які приймаються чи затверджуються організаторами проведення змагань), не допускаються.

{Статтю 45 доповнено частиною десятою згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

Положення частин восьмої та десятої цієї статті застосовуються до спортивних заходів, які проводяться в межах міжнародних спортивних змагань, у частині, що не суперечать положенням статутних та регламентних документів організатора таких міжнародних змагань.

{Статтю 45 доповнено частиною одинадцятою згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

Стаття 46. Інформаційне забезпечення у сфері фізичної культури і спорту

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування сприяють пропагуванню розвитку фізичної культури і спорту з метою зміцнення здоров'я, формування здорового способу життя, фізичного загартування та духовного зростання людини.

Медіа, зокрема державні, здійснюють популяризацію оздоровчого значення фізичної культури, напрямів спорту, досягнень спортсменів України на міжнародних спортивних змаганнях тощо.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, відповідно до закону забезпечує збирання адміністративних даних і проведення статистичних спостережень з метою одержання інформації про сферу фізичної культури і спорту.

{Частина третя статті 46 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

До головних завдань моніторингу у сфері фізичної культури і спорту належать:

збирання, розроблення, узагальнення та всебічний аналіз адміністративних даних щодо подій у сфері фізичної культури і спорту;

розроблення і впровадження методології, що пов'язана із збиранням та аналізом адміністративних даних і базується на результатах наукових досліджень, міжнародних стандартах та рекомендаціях;

забезпечення достовірності, об'єктивності, оперативності, стабільності та цілісності адміністративних даних;

забезпечення доступності, гласності та відкритості зведених адміністративних даних у межах законодавства.

{Частина четверта статті 46 в редакції Закону № 2438-IX від 19.07.2022 - щодо набрання чинності див. пункт 2}

Порядок подання та перелік показників адміністративних даних у сфері фізичної культури і спорту встановлюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

{Частина п'ята статті 46 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 2438-IX від 19.07.2022 - щодо набрання чинності див. пункт 2}

Стаття 47. Фінансове забезпечення сфери фізичної культури і спорту

Фінансування розвитку фізичної культури і спорту здійснюється відповідно до цього Закону та інших нормативно-правових актів за рахунок коштів відповідно державного та місцевого бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Для розвитку фізичної культури і спорту використовуються позабюджетні кошти, зокрема від:

{Абзац другий частини другої статті 47 виключено на підставі Закону № 77-VIII від 28.12.2014}

підприємств, установ та організацій, об'єднань громадян, окремих осіб;

фінансово-господарської діяльності закладів фізичної культури і спорту;

користування правами інтелектуальної власності закладами фізичної культури і спорту, організаторами фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів;

проведення державної спортивної лотереї;

інвестиційної діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

На розвиток фізичної культури і спорту підприємства, установи та організації спрямовують кошти у порядку, визначеному законодавством.

Заклади фізичної культури і спорту звільняються від сплати земельного податку відповідно до закону.

Держава може надавати податкові пільги для юридичних та фізичних осіб (резидентів та нерезидентів), що здійснюють благодійну діяльність у сфері фізичної культури і спорту в порядку, визначеному законодавством.

У сільській місцевості витрати на утримання закладів фізичної культури і спорту, в тому числі дитячо-юнацьких спортивних шкіл, а також на проведення фізкультурно-спортивних заходів здійснюються відповідно до закону.

Держава сприяє діяльності суб'єктів господарювання, що здійснюють інвестиційну діяльність у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Стаття 48. Матеріально-технічне забезпечення сфери фізичної культури і спорту

Матеріально-технічне забезпечення сфери фізичної культури і спорту здійснюється шляхом будівництва та використання спортивних споруд, створення, придбання та використання фізкультурно-спортивного спорядження та обладнання, іншого майна, призначеного для занять фізичною культурою і спортом. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, визначає нормативи матеріально-технічного забезпечення сфери фізичної культури і спорту в Україні.

{Частина перша статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Вимоги до спортивних споруд щодо будівельних норм і правил, санітарних норм, інших норм у сфері охорони здоров'я та дотримання безпеки їх відвідувачів встановлюються відповідно до закону.

Земельні ділянки, на яких розташовані спортивні споруди, належать до земель рекреаційного призначення. Майданчики для занять спортом на відкритому повітрі, об'єкти фізичної культури і спорту, які не є об'єктами нерухомості, можуть бути розміщені на земельних ділянках усіх категорій земель.

{Частина третя статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3272-IX від 27.07.2023}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, відповідні структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій та органи місцевого самоврядування в межах повноважень здійснюють контроль за ефективністю використання спортивних споруд.

{Частина четверта статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Закладам фізичної культури і спорту, які мають у власності або користуванні спортивні споруди, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування можуть надавати відповідно до закону пільги з оплати за користування комунальними послугами та спожиту електроенергію, а також надавати фінансову підтримку з відповідних бюджетів.

Приватизація спортивних споруд здійснюється відповідно до закону. Зміна цільового призначення приватизованих спортивних споруд не допускається.

Бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки - заклади фізичної культури і спорту, які мають у власності або користуванні спортивні споруди і призначені забезпечувати умови для проживання, харчування, проведення навчально-тренувальних зборів спортсменів національних збірних команд та обладнані спортивним спорядженням, інвентарем для підготовки спортсменів до всеукраїнських та міжнародних змагань, Олімпійських, Паралімпійських та Дефлімпійських ігор, Глобальних ігор спортсменів з порушенням інтелекту.

Бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки включаються до переліку, який затверджується Кабінетом Міністрів України, у визначеному ним порядку.

Будівництво, реконструкція та утримання спортивних споруд у сільській місцевості здійснюються відповідно до закону.

Заклади фізичної культури і спорту, які мають у власності або в користуванні спортивні споруди, повинні мати, зокрема:

сертифікат відповідності спортивної споруди, виданий відповідно до закону в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

журнал обліку використання спортивної споруди, порядок ведення якого визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{Абзац третій частини десятої статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Не допускається:

проектування, будівництво нових і реконструкція діючих закладів дошкільної, загальної середньої, спеціалізованої, професійної, фахової передвищої та вищої освіти без передбачених нормативами вимог до спортивних споруд та функціональних приміщень;

{Абзац другий частини одинадцятої статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

обмеження доступу осіб з інвалідністю до спортивних споруд.

Існуюча мережа державних і комунальних закладів фізичної культури і спорту не може бути скорочена без згоди центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{У статтю 48 включено частину дванадцяту згідно із Законом № 453-VIII від 19.05.2015}

Майно ліквідованих державних і комунальних закладів фізичної культури і спорту використовується без зміни його цільового призначення.

{Статтю 48 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2080-IX від 17.02.2022}

Фізкультурно-спортивне спорядження та обладнання - спортивна форма (спеціальний одяг та взуття), спортивні снаряди (апарати), інвентар і апаратура для обладнання спортивних споруд та обслуговування спортивних заходів виготовляються з дотриманням вимог (правил, норм) міжнародних спортивних федерацій.

{Частина статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

Правила реєстрації, обліку, експлуатації і нагляду за використанням та технічним станом плавальних засобів, що є спортивними суднами, спортивних автомобілів, спортивних мотоциклів, спортивних літальних апаратів визначаються Кабінетом Міністрів України.

Придбання, зберігання, перевезення і використання спортивної зброї, боєприпасів до неї, утримання стрілецьких тирів, стрільбищ та стендів здійснюються відповідно до законодавства суб'єктами сфери фізичної культури і спорту, що розвивають види спорту, визнані в Україні,

правила змагань яких передбачають використання спортсменами вогнепальної (крім бойової) чи пневматичної, стрілецької, вихолощеної (охолощеної) та холодної зброї. Облік та сертифікація спортивної зброї здійснюються в установленому законодавством порядку.

{Статтю 48 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2273-VIII від 18.01.2018}

Суб'єктам підприємницької діяльності, які здійснюють виробництво фізкультурно-спортивного спорядження та обладнання, може надаватися пільговий режим кредитування і оподаткування відповідно до закону.

Організатори фізкультурно-оздоровчих або спортивних заходів, власники спортивних споруд, фізкультурно-спортивного спорядження та обладнання зобов'язані забезпечувати безпечні умови життя і здоров'я відвідувачів та користувачів спортивних споруд, користувачів фізкультурно-спортивного спорядження та обладнання, а також не завдавати шкоди довкіллю та здійснювати відповідні заходи з охорони та безпеки згідно з правилами, встановленими Кабінетом Міністрів України відповідно до закону.

Стаття 49. Кадрове забезпечення сфери фізичної культури і спорту

Держава забезпечує підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів у сфері фізичної культури і спорту.

Право проводити фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність, фізкультурно-спортивну реабілітацію надається фахівцям, які мають спеціальну освіту та відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень. Тренери та спортивні судді проходять обов'язкову атестацію в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту. Атестація тренерів та спортивних суддів, фахівців з фізкультурно-спортивної реабілітації, які беруть участь у фізкультурно-оздоровчих, фізкультурно-реабілітаційних та спортивних заходах для осіб з інвалідністю, проводиться Українським центром з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

{Частина друга статті 49 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Тренерам та іншим фахівцям у сфері фізичної культури і спорту держава забезпечує:

створення належних умов для праці, відпочинку, медичного обслуговування;

підвищення кваліфікації один раз на п'ять років;

правовий та соціальний захист;

компенсації, встановлені законодавством про працю;

призначення і виплату пенсій відповідно до закону;

встановлення надбавок за спортивні звання в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, бере участь у ліцензуванні освітньої діяльності та акредитації освітніх програм закладів вищої освіти, у яких здійснюється підготовка фахівців сфери фізичної культури і спорту, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

{Частина четверта статті 49 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5460-VI від 16.10.2012, № 910-IX від 17.09.2020}

Держава сприяє розвитку волонтерського руху у сфері фізичної культури і спорту, де на добровільних засадах надається допомога щодо організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності, пропагування здорового способу життя, надання консультаційної допомоги.

{Частина шоста статті 49 виключено на підставі Закону № 3236-VI від 19.04.2011}

Волонтери у сфері фізичної культури і спорту можуть забезпечуватися фізкультурно-спортивним обладнанням та спорядженням відповідними закладами фізичної культури і спорту та організаціями фізкультурно-оздоровчих або спортивних заходів.

Стаття 50. Наукове та науково-методичне забезпечення у сфері фізичної культури і спорту

{Назва статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4708-IX від 04.12.2025}

Наукове забезпечення у сфері фізичної культури і спорту здійснюється для проведення наукових досліджень, впровадження їх результатів у практику роботи суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, підготовки спортсменів, наукових і науково-педагогічних кадрів.

{Частина перша статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4708-IX від 04.12.2025}

Наукову і науково-методичну діяльність у сфері фізичної культури і спорту здійснюють наукові установи, заклади вищої освіти у порядку, встановленому законодавством.

{Частина друга статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом № 910-IX від 17.09.2020}

Наукове та науково-методичне забезпечення є невід'ємною складовою системи супроводження підготовки спортсменів національних збірних команд України та здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури і спорту, з урахуванням пропозицій національних спортивних федерацій, національних спортивних федерацій осіб з інвалідністю, Національного олімпійського комітету України, Спортивного комітету України, всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, центрів олімпійської підготовки. Фінансування наукового та науково-методичного забезпечення підготовки спортсменів здійснюється за рахунок замовників наукового та науково-методичного забезпечення, грантів, інших джерел, не заборонених законодавством.

{Статтю 50 доповнено новою частиною згідно із Законом № 4708-IX від 04.12.2025}

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури і спорту, затверджує тематику наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок у сфері фізичної культури і спорту, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету. Аналіз виконання таких досліджень та розробок здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту.

{Частина статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 4708-IX від 04.12.2025}

Стаття 51. Медичне забезпечення сфери фізичної культури і спорту (спортивна медицина)

Спортивна медицина є складовою системи охорони здоров'я у сфері фізичної культури і спорту та визначає стан здоров'я, фізичний розвиток та функціональний стан організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом, у тому числі шляхом визначення придатності (здійснення допуску) осіб до занять фізичною культурою і спортом, здійснення профілактики, діагностики, лікування захворювань та ушкоджень, пов'язаних із заняттям фізичною культурою і спортом.

Служба спортивної медицини створюється та функціонує у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Фінансування служби спортивної медицини здійснюється відповідно до закону.

Систематичному диспансерному огляду службою спортивної медицини підлягають особи, які займаються фізичною культурою, та спортсмени дитячо-юнацького, резервного спорту та спорту вищих досягнень, ветерани спорту.

Допуск осіб до занять фізичною культурою і спортом здійснює лікар із спортивної медицини.

Заняття фізичною культурою і спортом здійснюються з дотриманням медичних норм, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

{Частина п'ята статті 51 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Стаття 51¹. Меценатська діяльність у сфері фізичної культури і спорту

Меценатська діяльність у сфері фізичної культури і спорту здійснюється з метою розвитку та популяризації фізичної культури і спорту, підвищення їх значення в житті суспільства, сприяння фізичному і духовному розвитку особистості за такими напрямками:

забезпечення матеріально-технічних умов для розвитку фізичної культури і спорту;

участь у реалізації проектів і програм з будівництва, реконструкції, ремонту (у тому числі капітального ремонту) та модернізації спортивних споруд в Україні;

матеріальна та інша допомога українським спортсменам і фахівцям сфери фізичної культури і спорту з метою сприяння досягненню ними найкращих спортивних результатів;

матеріальна та інша підтримка проведення спортивних змагань та заходів;

{Абзац п'ятий частини першої статті 51¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

підготовка до участі та участь в Олімпійських, Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, Глобальних іграх спортсменів з порушенням інтелекту, Всесвітніх іграх з неолімпійських видів спорту.

Суб'єктами меценатської діяльності у сфері спорту є:

меценат фізичної культури і спорту - дієздатна фізична особа або юридична особа приватного права (у тому числі благодійна організація), яка здійснює меценатську діяльність у сфері фізичної культури і спорту за одним або кількома напрямками, зазначеними в частині першій цієї статті;

отримувач меценатської допомоги - суб'єкт сфери фізичної культури і спорту, визначений розділом II цього Закону;

бенефіціар - фізична або юридична особа, яка є резидентом України, визначена меценатом фізичної культури і спорту або отримувачем меценатської допомоги у договорі про меценатську допомогу як набувач меценатської допомоги. Бенефіціар є кінцевим отримувачем меценатської

допомоги та зобов'язаний її використовувати лише у сфері фізичної культури і спорту відповідно до цього Закону і не може виступати посередником в отриманні меценатської допомоги іншим набувачем.

Меценат фізичної культури і спорту, отримувач меценатської допомоги та бенефіціар не можуть бути пов'язаними особами в розумінні підпункту 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України.

Меценатська діяльність у сфері фізичної культури і спорту здійснюється меценатами фізичної культури і спорту в таких видах:

безоплатна передача (пожертва) у власність бенефіціара будівель, приміщень, споруд, об'єктів незавершеного будівництва, земельних ділянок, транспортних засобів, коштів;

безоплатне відступлення на користь бенефіціара майнових прав;

закупівля і передача у власність бенефіціара спортивного обладнання, інвентарю, екіпірування, іншого майна, необхідних для здійснення діяльності у сфері фізичної культури і спорту;

безоплатна передача бенефіціару доходів від майна та майнових прав;

безоплатне надання послуг і виконання робіт меценатом спорту на користь бенефіціара.

Бенефіціари можуть використовувати набуту ними меценатську допомогу відповідно до договору про меценатську допомогу за такими напрямками:

будівництво, реконструкція, ремонт (у тому числі капітальний ремонт), модернізація і використання спортивних споруд та інших об'єктів спортивної інфраструктури;

закупівля спортивного обладнання, інвентарю, екіпірування, іншого майна, необхідних для здійснення діяльності у сфері фізичної культури і спорту;

організація та проведення в Україні спортивних змагань, фізкультурно-оздоровчих заходів, а також методичних, суддівських, навчальних, наукових, медичних та інших заходів, забезпечення підготовки та участі у таких заходах спортсменів, інформаційне забезпечення сфери фізичної культури і спорту;

підготовка та участь українських спортсменів в офіційних міжнародних спортивних змаганнях та спортивних заходах за межами України, внесених до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих спортивних заходів та спортивних змагань України;

{Абзац п'ятий частини п'ятої статті 51¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 2563-IX від 06.09.2022}

підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації спортсменів і тренерів, спортивних суддів, науково-методичне та медичне забезпечення спортивної діяльності, заходи з протидії допінгу у спорті.

Меценатська діяльність у сфері фізичної культури і спорту здійснюється на підставі письмового договору про меценатську допомогу між меценатом фізичної культури і спорту та бенефіціаром або між меценатом фізичної культури і спорту та отримувачем меценатської допомоги в інтересах бенефіціарів, визначених меценатом фізичної культури і спорту або отримувачем меценатської допомоги. Договір про меценатську допомогу не підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню, якщо інше не встановлено законом або договором.

Істотними умовами договору про меценатську допомогу є:

положення про вид меценатської діяльності та напрями використання меценатської допомоги отримувачем і бенефіціаром (бенефіціарами) такої допомоги;

обсяг і строки надання меценатської допомоги;

порядок здійснення контролю за використанням меценатської допомоги, у тому числі порядок доступу до фінансових звітів;

відповідальність сторін у разі порушення умов договору.

За згодою сторін як істотні умови договору можуть бути передбачені також інші умови надання меценатської допомоги, що не суперечать законодавству.

Державний контроль меценатської діяльності у сфері фізичної культури і спорту здійснюється відповідно до закону.

{Закон доповнено статтею 51¹ згідно із Законом № 1520-IX від 02.06.2021}

Стаття 51². Державна підтримка і гарантії меценатської діяльності у сфері фізичної культури і спорту

Державна підтримка діяльності меценатів у сфері фізичної культури і спорту здійснюється шляхом:

відзначення меценатів фізичної культури і спорту державними нагородами, нагородження почесними відомчими відзнаками;

сприяння увічненню імені мецената фізичної культури і спорту на будинках, спорудах, спортивних об'єктах, що надані як меценатська допомога або створені внаслідок надання меценатської допомоги у сфері фізичної культури і спорту;

здійснення організаційних та інформаційних заходів з популяризації меценатської діяльності у сфері фізичної культури і спорту;

надання пільг, іншого сприяння меценатам фізичної культури і спорту відповідно до закону.

Держава гарантує фізичним і юридичним особам можливість вільно здійснювати меценатську діяльність у сфері фізичної культури і спорту. Ніхто не має права обмежувати свободу вибору меценатом фізичної культури і спорту визначених цим Законом напрямів і видів меценатської діяльності.

{Закон доповнено статтею 51² згідно із Законом № 1520-IX від 02.06.2021}

Стаття 51³. Інформаційне забезпечення меценатської діяльності у сфері фізичної культури і спорту

Набувачі меценатської допомоги мають право розміщувати торговельну марку, логотип, інше позначення мецената фізичної культури і спорту, з яким у них укладено договір про меценатську допомогу, в будь-якій рекламі, пов'язаній з діяльністю набувача меценатської допомоги.

Особливості використання позначення мецената фізичної культури і спорту в рекламі набувача меценатської допомоги мають встановлюватися договором про меценатську допомогу.

Позначення мецената фізичної культури і спорту в рекламі набувача меценатської допомоги не вважається рекламою мецената фізичної культури і спорту або його товару чи послуги в розумінні Закону України "Про рекламу".

Розміщення інформації про мецената фізичної культури і спорту під час підготовки та проведення офіційних спортивних заходів прирівнюється до соціальної реклами.

{Закон доповнено статтею 51³ згідно із Законом № 1520-IX від 02.06.2021}

Стаття 52. Антидопінгова діяльність у сфері фізичної культури і спорту

Антидопінгова діяльність у сфері фізичної культури і спорту здійснюється відповідно до закону та міжнародних договорів України.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, утворює та забезпечує діяльність державної установи "Національна лабораторія антидопінгового контролю" (далі - Національна лабораторія), що відповідає вимогам для акредитації Всесвітнього антидопінгового агентства відповідно до Міжнародного стандарту для лабораторій, включаючи операційну та адміністративну незалежність Національної лабораторії, визначеного Міжнародною конвенцією про боротьбу з допінгом у спорті.

Основними завданнями Національної лабораторії є:

реалізація програм наукових досліджень і розробок, що використовуються або можуть використовуватися для цілей запобігання допінгу у спорті, а також у галузях аналітичної біохімії та фармакології з метою кращого розуміння впливу різних лікарських засобів на людський організм та їх наслідків для спортивних результатів;

опублікування нових даних, отриманих під час проведення наукових досліджень.

Національну лабораторію очолює директор, який призначається на посаду і звільняється з посади центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, на підставі подання наглядової ради.

Директором Національної лабораторії може бути громадянин України, який має вищу освіту, володіє державною мовою, має не менше п'яти років досвіду роботи на керівній посаді, володіє знаннями та професійним досвідом щодо боротьби з допінгом у спорті.

На посаду директора не може бути призначена особа, яка

за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;

має судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи);

притягалася на підставі обвинувального вироку, який набрав законної сили, до кримінальної відповідальності за вчинення корупційного злочину або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією;

позбавлена права відповідно до вироку суду, що набрав законної сили, займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або обіймати певні посади;

є спортсменом, спортивна кар'єра якого не припинена/зупинена, або тренером такого спортсмена, або особою, яка має інший реальний чи потенційний конфлікт інтересів;

за рішенням антидопінгової організації визнана винною у порушенні антидопінгових правил;

займає будь-яку посаду в спортивній федерації, входить до складу керівного органу спортивної федерації або її відокремленого підрозділу;

має реальний або потенційний конфлікт інтересів.

Особливості діяльності та умови оплати праці працівників Національної лабораторії визначаються Кабінетом Міністрів України.

Фінансування Національної лабораторії здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, інших джерел, не заборонених законодавством.

Нагляд за діяльністю Національної лабораторії здійснює наглядова рада, яка є дорадчим органом та діє в межах повноважень, визначених цим Законом.

Наглядова рада:

обирає із свого складу голову, заступника голови та секретаря наглядової ради, приймає рішення про припинення їхніх повноважень;

організовує проведення конкурсу на посаду директора Національної лабораторії;

подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, кандидатуру на посаду директора Національної лабораторії;

подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, рішення про дострокове припинення повноважень директора Національної лабораторії;

щороку затверджує звіт про діяльність Національної лабораторії.

Організаційною формою діяльності наглядової ради є засідання, яке вважається правоможним, якщо на ньому присутні дві третини її членів. Рішення наглядової ради ухвалюються більшістю голосів від її загального складу.

Наглядова рада формується Кабінетом Міністрів України у складі п'яти осіб:

особа - за поданням комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого віднесені питання фізичної культури і спорту;

представник сфери фізичної культури і спорту - за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту;

професіонал у сфері ендокринології, який має науковий ступінь доктора наук або доктора філософії, працює у відповідній сфері - за поданням Національної академії медичних наук України;

професіонал у сфері фізіології людини або біохімії, який має науковий ступінь доктора наук або доктора філософії, працює у відповідній сфері - за поданням Національної академії наук України;

професіонал у сфері аналітичної хімії, який має науковий ступінь доктора наук або доктора філософії, працює у відповідній сфері - за поданням Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Положення про наглядову раду затверджується Кабінетом Міністрів України.

Строк повноважень члена наглядової ради становить п'ять років. Одна і та сама особа не може бути призначена членом Наглядової ради більш як два строки поспіль.

Членом наглядової ради не може бути особа, яка:

за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;

має судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи);

притягалася на підставі обвинувального вироку, який набрав законної сили, до кримінальної відповідальності за вчинення корупційного злочину або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією;

позбавлена права відповідно до вироку суду, що набрав законної сили, займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або обіймати певні посади;

є спортсменом, спортивна кар'єра якого не припинена/зупинена, або тренером такого спортсмена, або особою, яка має інший реальний чи потенційний конфлікт інтересів;

за рішенням Дисциплінарної антидопінгової комісії або Апеляційної антидопінгової комісії є винною у порушенні антидопінгових правил;

займає будь-яку посаду в спортивній федерації, входить до складу керівного органу спортивної федерації або її відокремленого підрозділу.

Повноваження члена наглядової ради припиняються Кабінетом Міністрів України у разі:

закінчення строку його повноважень;

подання ним особистої заяви про складення повноважень;

набрання законної сили обвинувальним вироком стосовно нього;

припинення ним громадянства України;

визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим;

смерті;

виявлення обмежень, визначених цією статтею;

відкликання суб'єктом подання.

Член наглядової ради може бути відкликаний суб'єктом подання у разі:

подання ним особистої заяви про складення повноважень;

неможливості виконання обов'язків члена наглядової ради за станом здоров'я;

припинення професійної діяльності у відповідній сфері.

Член наглядової ради повинен бути неупередженим та незалежним у прийнятті рішень, запобігати виникненню конфлікту інтересів. Член наглядової ради зобов'язаний перед засіданням письмово повідомити голові наглядової ради про наявність у нього реального чи потенційного конфлікту інтересів.

{Стаття 52 в редакції Закону № 2012-IX від 26.01.2022}

Розділ VI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Стаття 53. Міжнародне співробітництво у сфері фізичної культури і спорту

Міжнародне співробітництво у сфері фізичної культури і спорту здійснюється відповідно до законів України та міжнародних договорів України.

Держава сприяє міжнародному співробітництву у сфері фізичної культури і спорту, зокрема шляхом укладення відповідних міжнародних договорів України.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту, представляє інтереси України у сфері фізичної культури і спорту у відносинах з іншими державами та міжнародними організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості, укладає в установленому порядку міжнародні договори у сфері фізичної культури і спорту.

{Частина третя статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012}

Розділ VII. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Стаття 54. Відповідальність за порушення законодавства у сфері фізичної культури і спорту

Особи, винні у порушенні законодавства у сфері фізичної культури і спорту, несуть цивільно-правову, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до закону.

Президент України

Л.КРАВЧУК

м. Київ
24 грудня 1993 року
№ 3808-XII

Про фізичну культуру і спорт
Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII
Редакція від 27.12.2025, підстава — [4708-IX](#)
Постійна адреса:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/3808-12>

Законодавство України
станом на 03.08.2026
чинний

3808-12

Публікації документа

- Голос України від 29.01.1994
- Відомості Верховної Ради України від 05.04.1994 — 1994 р., № 14, стаття 80